

Π Τ Υ Χ Ι Α Κ Η Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α

ΘΕΜΑ: Τα προβλήματα των Ναυτιλιακών επιχειρήσεων
σε σχέση με την εφαρμογή του Ενιαίου Γενικού
Λογιστικού Σχεδίου και το θεσμό της Ναυτικής
Εταιρείας.

Σκουδάστριες: ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ ΑΔΑΜΑΝΤΙΑ
ΡΟΥΣΣΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Εισηγητής: ΙΓΓΛΕΣΗΣ ΣΠΥΡΟΣ

1994

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 1754

Π Τ Υ Χ Ι Α Κ Η Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α

ΘΕΜΑ: Τα προβλήματα των Ναυτιλιακών επιχειρήσεων
σε σχέση με την εφαρμογή του Ενιαίου Γενικού
Λογιστικού Σχεδίου και το θεσμό της Ναυτικής
Εταιρείας.

Σπουδάστριες: ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ ΑΔΑΜΑΝΤΙΑ
ΡΟΥΣΣΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Εισηγητής: ΙΓΓΛΕΣΗΣ ΣΠΥΡΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

		σελ.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ I	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
	Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ II	ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ III	ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ - ΝΟΜΟΣ 959/1979	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV	ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ V	ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI	ΕΝΙΑΙΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII	Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ Ε.Γ.Λ.Σ. ΣΤΙΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII	ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ Ε.Γ.Λ.Σ.	60

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η εργασία που ακολουθεί είναι αποτέλεσμα προσπάθειας πάνω σ'ένα εξειδικευμένο θέμα, το οποίο παρουσιάζει έντονο λογιστικό ενδιαφέρον. Οφείλουμε να ευχαριστήσουμε τον καθηγητή μας κο Ιγγλέση για την πολύτιμη συμπαράσταση και βοήθεια που μας πρόσφερε, με τις αστείρευτες γνώσεις του και την συστηματική πνευματική καθοδήγησή του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η Ναυτιλιακή οικονομία ένας από τους κλάδους του τριτογενούς τομέα της παραγωγής. Παραγωγή ως γνωστό είναι η δια του συνδυασμού των τριών συντελεστών της (φύση-εργασία-κεφάλαιο) δημιουργία οικονομικών αγαθών και η αύξηση της χρησιμότητός τους. Και για μεν την δημιουργία οικονομικών αγαθών (παραγωγή υλικών αντικειμένων) αναφέρονται ο πρωτογενής και ο δευτερογενής τομέας της παραγωγής, για την αύξηση της χρησιμότητας των παραγομένων αγαθών από τον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα αποβλέπει ο τριτογενής τομέας των υπηρεσιών. Η ναυτιλιακή οικονομία παρέχει υπηρεσίες και είναι φανερό ότι η ναυτική εταιρεία ανήκει στον τριτογενή τομέα της παραγωγής. Δηλαδή μέσα στα πλαίσια της Ναυτιλιακής οικονομίας συνδυάζονται οι συντελεστές της παραγωγής με σκοπό τη δημιουργία και την προσφορά υπηρεσιών, συγκεκριμένα στην διενέργεια των θαλασσίων μεταφορών των παραγομένων αγαθών.

Σοβαρός είναι ο ρόλος και η σημασία της Εμπορικής Ναυτιλίας (Ναυτιλιακής οικονομίας) για την κοινωνική (Εθνική-Κρατική) οικονομία, γι'αυτό και αποτελεί επιδίωξη των σύγχρονων κρατών και ειδικά αυτών που καλούνται ναυτιλιακά κράτη (στα οποία εμφανίζεται αναπτυσσόμενη η ναυτιλιακή οικονομία, λόγω ύπαρξης αξιόλογου όγκου εμπορικού στόλου) να προβαίνουν στην μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση της ναυτιλιακής οικονομίας.

Η συμβολή της Εμπορικής Ναυτιλίας στην Κοινωνική Οικονομία εμφανίζεται υπό θετική μορφή (1) Αμέσως (συμβάλλει στην ευνοϊκή διαμόρφωση ορισμένων οικονομικών μεγεθών) (2) Εμμέσως (συμβάλλει στο γενικό πλαίσιο της οικονομικής ζωής και δραστηριότητας) (3) Αποθετική μορφή (συμβάλλει στην κοινωνική οικονομία με την αποτροπή ορι-

σμένων θυσιών που θα γίνονταν εις βάρος της οικονομίας).

1. Άμεσος θετική συμβολή
 - α. Συμβολή στην διαμόρφωση και στην αύξηση του εθνικού εισοδήματος.
 - β. Συμβολή στο δημοσιονομικό τομέα.
 - γ. Συμβολή στο Ισοζύγιο πληρωμών.
 - δ. Συμβολή στην απασχόληση του εργατικού δυναμικού.
 - ε. Συμβολή στην βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των εργαζομένων.
2. Έμμεσος θετική συμβολή
 - α. Ανάπτυξη παρεπομένων επιχειρήσεων και επαγγελματιών.
 - β. Ανάπτυξη του εσωτερικού και εξωτερικού τουρισμού.
 - γ. Γενική τόνωση της κοινωνικής οικονομίας.
3. Συμβολή αποθετικής (Αποφυγή θυσιών της κοινωνικής Οικονομίας)
 - α. Η εμπορική ναυτιλία προσφέρει στην κοινωνική οικονομία χωρίς να την επιβαρύνει.
 - β. Με τις εθνικές μεταφορές λόγω της ύπαρξης εθνικού στόλου αποφεύγεται δαπάνη συναλλάγματος που θα απαιτούσαν αν γινόταν χρήση ξένων πλοίων.

Όμως η σημαντικότερη συμβολή της εμπορικής ναυτιλίας, στην Εθνική Οικονομία βρίσκεται στα έσοδα από την εισαγωγή του ναυτιλιακού συναλλάγματος πίνακες (1) και (2), σελίδα (64) και (65).

Αυτό οφείλεται σε τρεις λόγους:

- (I) Το ναυτιλιακό συνάλλαγμα (ναύλοι, εμβάσματα, ασφάλιστρα κ.τ.λ.) είναι καθαρό και αμιγές δηλαδή εισάγεται χωρίς μειώσεις ή θυσίες εκ μέρους του κράτους.

(II) Το ύψος του συναλλάγματος είναι υπολογίσιμο.

(III) Με την εισροή του συναλλάγματος, ανακουφίζεται το εντόκως Παθητικό Εμπορικό Ισοζύγιο, έτσι ώστε η εικόνα του Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών της χώρας και η τελική εικόνα του Ισοζυγίου Πληρωμών να βελτιώνεται αισθητά.

Για κάθε κράτος η Ναυτιλιακή Πολιτική που τηρείται έχει άμεσο αντίκρυσμα στην Οικονομική Πολιτική και στην Συγκοινωνιακή Πολιτική.

Γι' αυτό είναι απαραίτητο να γίνεται εξέταση του γενικότερου ρόλου και της σημασίας της Εμπορικής Ναυτιλίας για κάθε κράτος.

Ο SAMMANN παρατηρεί ότι η καταβαλλόμενη, μέσω της Ναυτιλιακής Πολιτικής κάθε κράτους, προσπάθεια προς την ανάπτυξη του Εμπορικού στόλου, αποβλέπει σε λόγους μη οικονομικούς και σε οικονομικούς.

Μη οικονομικοί λόγοι είναι:

1. Η ισχύς σε περίπτωση πολέμου.
2. Η πολιτική - διπλωματική ισχύς.
3. Η αύξηση του κρατικού γοήτρου.

Οι οικονομικοί λόγοι είναι:

1. Η στενότερη σύνδεση με το εθνικό εξωτερικό εμπόριο.
2. Η δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης.
3. Ο προσπορισμός συναλλαγματικών ωφελειών για το κράτος.

Για να κατανοηθεί ο γενικότερος ρόλος και η σημασία της Εμπορικής Ναυτιλίας πρέπει αυτή να εξετασθεί από τρεις απόψεις:

- α. Από την άποψη της εθνικής οικονομίας.
- β. Από την άποψη της εθνικής άμυνας.
- γ. Από την εθνικοπολιτική άποψη.

Η Εμπορική ναυτιλία, βασικός τομέας στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας, παρέχει σταθερά εισοδήματα με μικρές αποκλίσεις, άσχετα με τους εξωγενείς παράγοντες. Στο διάστημα της δεκαετίας (1970-1980) έχει τη μεγαλύτερη ποσοστιαία θέση πάνω στο Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα σε σχέση με την Γεωργία και την Μεταποίηση (Πίνακας 3) σελίδα.

Σε περιπτώσεις εκτάκτου ανάγκης, όπως ο αποκλεισμός των χερσαίων διαδρόμων μεταφοράς των εμπορευμάτων, ο εμπορικός στόλος δίνει λύσεις, όσο είναι δυνατόν, για την αποφυγή καταστροφής του γενικότερου εμπορίου.

Στην εθνική άμυνα η Εμπορική ναυτιλία είναι το μέσο μεταφοράς προμηθειών για την εξασφάλιση των απαραίτητων αγαθών (τρόφιμα, καύσιμα, κ.λ.π.).

Η Εμπορική ναυτιλία έχει δημιουργήσει εισόδημα στο εξωτερικό, λόγω της έλλειψης εθνικών φορτίων αναλόγων του μεγέθους της, εξυπηρετώντας και προσφέροντας τις υπηρεσίες της σε τρίτες χώρες. Αυτές οι υπηρεσίες προσφέρουν στη χώρα αντίστοιχες εξυπηρετήσεις σε εθνικοπολιτική βάση.

Για τη σωστή λειτουργία της Εμπορικής Ναυτιλίας έχουν δημιουργηθεί κρατικές και ιδιωτικές ναυτιλιακές επιχειρήσεις. Οι ναυτιλιακές επιχειρήσεις υπόκεινται στο θεσμό της Ναυτικής εταιρείας, που τις αρχές της ορίζει στο Ελληνικό θεσμικό πλαίσιο ο Νόμος 959 της 24ης Αυγούστου του 1979. Υπόκεινται σε φορολογικές διατάξεις σύμφωνα με το Νόμο 27/1975, τηρούν λογιστική ναυτιλιακή και τέλος υποχρεούνται να εφαρμόζουν το Ενιαίο Γενικό Λογιστικό Σχέδιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Ως Ναυτιλιακή επιχείρηση χαρακτηρίζεται η οικονομική μονάδα που έχει αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών αναφερομένων στις θαλάσσιες μεταφορές. Όπως συμβαίνει σε κάθε επιχείρηση και στη ναυτιλία η δραστηριότητά της αποτελεί συνδυασμό συντελεστών της παραγωγής, τους οποίους κατευθύνουν με συστηματικό τρόπο, με σκοπό το κέρδος.

Με ευρεία έννοια ο όρος "ναυτιλιακή επιχείρηση" καλύπτει κάθε δραστηριότητα, έστω και έμμεσα συνδεδεμένη με το πλοίο και τη θαλάσσια μεταφορά, όπως είναι οι επιχειρήσεις που ασχολούνται με ναυπηγήσεις, επισκευές και συντήρηση των πλοίων, με ναυτική πίστη, τις ναυλώσεις, την πρακτόρευση των κυρίως ναυτιλιακών οικονομικών μονάδων κ.λ.π. Οι επιχειρήσεις αυτές είναι επικουρικές ή παρεπόμενες των κυρίως ή με στενή έννοια ναυτιλιακές επιχειρήσεις. Στην έννοια των κυρίως ναυτιλιακών επιχειρήσεων εμπίπτουν μόνο οι άμεσα και στενά συνδεδεμένες με το αντικείμενο της θαλάσσιας μεταφοράς οικονομικές μονάδες, δηλαδή οι επιχειρήσεις πλοιοκτησίας και εφοπλισμού, οι οποίες εκμεταλλεύονται ιδιόκτητα ή διαχειρίζονται ξένα πλοία.

Στη με στενή έννοια ναυτιλιακή επιχείρηση υπάρχει, κατά κανόνα, διάσπαση της δράσης σε δυο μονάδες. Από τη μία πλευρά έχουμε την κυρίως διοίκηση, η οποία ασκείται από τον διευθυντή στα γραφεία της πλοιοκτητικής ή της εφοπλιστικής επιχείρησης και από την άλλη πλευρά την τεχνικοδιαχειριστική εκμετάλλευση των πλοίων, η οποία έχει ως φορέα τον πλοίαρχο. Η διάσπαση σε οικονομική και τεχνική διοίκηση στις ναυτιλιακές επιχειρήσεις υπάρχει ανεξάρτητα από το μέγεθος της οικονομικής μονάδας. Είναι απαραίτητη και στις επιχειρήσεις, οι οποίες διαθέτουν ένα και μόνο μικρό πλοίο.

Οι κύριες λειτουργίες του πρώτου σκέλους της ναυτιλιακής επιχείρησης είναι: η διοίκηση της όλης μονάδας, οι κατευθύνσεις του έργου της, ο εφοδιασμός σε κεφάλαια, υλικά μέσα και έμπυχο δυναμικό, η διάθεση των υπηρεσιών της στη ναυτιλιακή αγορά και η γενική διαχείριση. Οι λειτουργίες του άλλου σκέλους της επιχείρησης εντοπίζονται στη διοίκηση του προσωπικού του πλοίου, την τεχνικοπαραγωγική εκμετάλλευσή του και τη διαχειριστική διεύθυνση της αναπτυσσόμενης δραστηριότητας. Μεταξύ των δυο μερικότερων εμφανίσεων της όλης επιχείρησης υπάρχει στενή σχέση και προεξάρχουσα είναι η διοίκηση της επιχείρησης. Αυτή παρέχει κατευθύνσεις στην εκμετάλλευση, που δρά με εξουσιοδότηση και λογοδοτεί σ'εκείνη.

Από άποψη μεγέθους, οι ναυτιλιακές επιχειρήσεις, διακρίνονται, όπως και οι επιχειρήσεις των άλλων κλάδων, σε μικρές, μεσαίες και μεγάλες. Κριτήριο του μεγέθους δεν είναι ούτε ο αριθμός των πλοίων, τα οποία διαθέτει η επιχείρηση, ούτε ο αριθμός των προσώπων, που απασχολεί, αλλά η συνολική διαθέσιμη χωρητικότητα, δηλ. το άθροισμα των χωρητικότητων των πλοίων της, σε συνδυασμό προς την κεφαλαιακή συγκρότηση.

Υπάρχουν πολλών μορφών Ναυτιλιακές Επιχειρήσεις, ανάλογα με το αντικείμενο της απασχόλησής τους.

Αυτές οι μορφές ναυτιλιακών επιχειρήσεων είναι οι εξής:

- α. Φορτηγό εμπορική ναυτιλία τακτικών γραμμών.
- β. Φορτηγό εμπορική ναυτιλία μη τακτικών γραμμών.
- γ. Ναυτιλία απασχολούμενη με δεξαμενόπλοια.
- δ. Αιτοπλοϊκή επιβατηγό ναυτιλία.
- ε. Ποντοπόρο επιβατηγό ναυτιλία.
- στ. Ποντοπόρο αλιευτική ναυτιλία.
- ζ. Ναυτιλία απασχολούμενη με κρουαζιερόπλοια.

Υπάρχει διαφοροποίηση στο κριτήριο μεγέθους σε κάθε μορφή ναυτιλιακών επιχειρήσεων. Για να θεωρηθεί μεγάλη μια επιχείρηση πλοίων τακτικών γραμμών απαιτείται να διαθέτει αξιόλογο αριθμό σκαφών και ανάλογη χωρητικότητα, προκειμένου όμως για ακτοπλοϊκές επιχειρήσεις οι απαιτήσεις είναι αισθητά λιγότερες.

Στην εκλογή του τόπου εγκατάστασης των ναυτιλιακών επιχειρήσεων επιδρούν οι πολιτικές και οι οικονομικές συνθήκες της δεδομένης χώρας, το ισχύον σύστημα κοινωνικοοικονομικής οργάνωσης, η υφιστάμενη ναυτιλιακή υποδομή και οι εν γένει εξωτερικές οικονομίες, όπως και οι ισχύουσες νομοθετικές ρυθμίσεις. Επίσης ρόλο διαδραματίζει και η παράδοση που είναι δύσκολο να εξουδετερωθεί ακόμα και όταν οι ευμενείς νομοθετικές ρυθμίσεις είναι λιγότερο εξυπηρετικές για τη ναυτιλία.

Η ναυτιλιακή επιχείρηση από το χώρο και τον τρόπο ανάπτυξης της δραστηριότητάς της έχει σημαντικές διαφορές από τις άλλες επιχειρήσεις. Οι κυριότερες ιδιομορφίες της είναι:

α. Ο παράγοντας "επιχειρηματικός κίνδυνος" είναι πολύ ισχυρός στη ναυτιλιακή επιχείρηση. Το στοιχείο της αβεβαιότητας, των τυχαίων γεγονότων και της ανώτερης βίας είναι συνυφασμένο με τη θαλάσσια δραστηριότητα. Εκτός από τους φυσικούς κινδύνους της ναυσιπλοΐας διάφορα έκτακτα γεγονότα, όπως οι πόλεμοι και οι αποκλεισμοί λιμανιών, εκθέτουν την επιχείρηση σε κινδύνους μεγαλύτερους από εκείνους οι οποίοι απειλούν τις άλλες δραστηριότητες στις ίδιες περιστάσεις. Στους παραπάνω κινδύνους προστίθεται ήδη και η ρύπανση των θαλασσών και ειδικότερα των παραθαλάσσιων περιοχών, που γίνεται από την έκχυση λόγω βλαβών των πλοίων υγρών καυσίμων και άλλων υλών που ρυπαίνουν.

Μεγάλο ποσοστό κινδύνων, εξάλλου, οφείλεται στα καλούμενα "επιχειρηματικά τολμήματα", δηλαδή σε ριψοκίνδυνες ενέργειες επιχειρηματιών, οι οποίες όμως, όταν επιτυγχάνουν, προσπορίζουν σ'αυτούς υψηλά κέρδη. Τέτοια τολμήματα είναι η διενέργεια αθρόων επενδύσεων σε πλοία με την προοπτική άνθησης της εμπορικής ναυτιλίας και έντονης ανόδου της ζήτησης χωρητικότητας, όπως και η ανάληψη μεταφορών σε επικίνδυνες περιοχές.

Είναι αλήθεια, ότι οι κίνδυνοι της ναυσιπλοΐας είναι σήμερα αισθητά μειωμένοι λόγω των τεχνολογικών προόδων, οι οποίες συνέβαλαν στην μεγαλύτερη ανθεκτικότητα των σκαφών, την ασφαλέστερη λειτουργία των μηχανών και τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των τεχνικών οργάνων της ναυσιπλοΐας.

Οι κίνδυνοι των ναυτιλιακών δραστηριοτήτων ασφαλίζονται κατ'αρχήν και έτσι, οι ναυτιλιακές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν οικονομικά τις ενδεχόμενες ζημιές. Αλλά ακριβώς λόγω της συχνότητας και της έκτασης των κινδύνων, που απειλούν τα πλοία και τα φορτία τους, το επίπεδο των ασφαλίσεων είναι πολύ υψηλότερο έναντι εκείνου, το οποίο επιβαρύνει τις χερσαίες επιχειρήσεις, ιδίως μάλιστα προκειμένου για μεγάλης ηλικίας σκάφη. Έτσι το ασφάλιστρο γίνεται ουσιώδες στοιχείο του κόστους εκμετάλλευσης των πλοίων.

Αξιοσημείωτο είναι ότι όλοι οι κίνδυνοι και ειδικότερα, τα τολμήματα δεν αναλαμβάνονται από μέρους των ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

β. Οι οικονομικές υφέσεις και κρίσεις έχουν αυξημένες δυσμενείς συνέπειες στη ναυτιλία, όπως άλλωστε οι περίοδοι ευημερίας συνεπάγονται άνθηση της αναλογικά, σε μεγαλύτερο βαθμό. Πράγματι η κάμψη της οικονομικής δραστηριότητας συμπιέζει το διεθνές εμπόριο σε χαμηλά επίπεδα με συνέπεια την αντίστοιχη περιστολή του έργου των θαλασσίων μεταφορών, πτώση των κερδών ή και πραγματοποίηση ζημιών.

Το αντίθετο συμβαίνει σε περίοδο ακμής της παγκόσμιας οικονομίας, οπότε οι θαλάσσιες μεταφορές εκτελούν αυξημένο όγκο μεταφορών και παρουσιάζουν αυξημένα κέρδη.

Η ναυτιλιακή επιχείρηση βασίζεται στο συνδυασμό κεφαλαίου και εργασίας και δρά στα πλαίσια του θαλασσιού χώρου, που είναι το κύριο φυσικό στοιχείο της παραγωγικής προσπάθειας. Σε αντίθεση προς τους άλλους κλάδους της οικονομίας, στους οποίους η επιχείρηση εκτός από την εργασία και το κεφάλαιο, χρησιμοποιεί και έδαφος για εκμετάλλευση (πρωτογενής παραγωγή), για εγκατάσταση (βιομηχανία, εμπόριο, υπηρεσίες κ.λ.π.) για αξιοποίηση (κατασκευές στο έδαφος) και για διέλευση μέσων παραγωγής (χερσαίες μεταφορές) που καταβάλλουν αμοιβή, η ναυτιλιακή επιχείρηση χρησιμοποιεί κατά κύριο λόγο, τις θαλάσσιες περιοχές, δηλαδή τα ελεύθερα αγαθά που δεν επιβαρύνουν το κόστος παραγωγής. Επικουρικά όμως χρησιμοποιεί διάφορες εγκαταστάσεις στο έδαφος κυρίως σε παράκτιους χώρους, τις οποίες αναλαμβάνει και οργανώνει συνήθως το Κράτος και τις διαθέτει στις επιχειρήσεις έναντι κάποιας αντιπαροχής (τέλη).

Από αυτό συμπεραίνουμε τη διαφορά των ναυτιλιακών επιχειρήσεων σε σχέση με τις άλλες επιχειρήσεις ως προς τον τομέα της παραγωγής. Ο συντελεστής έδαφος δεν υπάρχει.

Οι ναυτιλιακές επιχειρήσεις λειτουργούν όπως και οι εμπορικές επιχειρήσεις. Έχουν επωνυμία, έδρα, τηρούν τα λογιστικά βιβλία του Κ.Β.Σ. εκδίδουν τα υποχρεωτικά παραστατικά των συναλλαγών τους και υπόκεινται στις φορολογικές διατάξεις του κράτους.

Όμως λόγω του διαφορετικού αντικειμένου δραστηριοτήτων, αντιμετωπίζουν διαφορετικά λειτουργικά προβλήματα.

Στην ελληνική νομοθεσία υπάρχουν ειδικοί νόμοι και ειδικές διατάξεις που ρυθμίζουν την ομαλή λειτουργία των ναυτιλιακών επιχειρήσεων.

Για παράδειγμα ο Νόμος 959/79 "Περί της Ναυτικής εταιρείας" ρυθμίζει τη λειτουργία των ναυτιλιακών επιχειρήσεων της εμπορικής ναυτιλίας, τακτικών ή μη τακτικών γραμμών και της εμπορικής ναυτιλίας που ασχολείται με δεξαμενόπλοια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ - ΝΟΜΟΣ 959/1979

Η ναυτική εταιρεία, σύμφωνα με το Νόμο 959/1979, είναι η εταιρεία που σαν αποκλειστικό σκοπό της έχει την κυριότητα, την εκμετάλλευση ή τη διαχείριση ελληνικών εμπορικών πλοίων.

Είναι εμπορική εταιρεία και για να συσταθεί υπογράφεται εταιρική σύμβαση η οποία καταχωρίζεται στο μητρώο ναυτικών εταιρειών.

Έχει νομική προσωπικότητα και για τις πράξεις που διενεργούνται επ'ονόματι της ή ευθύνονται εξ'ολοκλήρου οι εταίροι, που ενεργούν γι'αυτήν, ή ευθύνεται μόνο η ίδια η εταιρεία σύμφωνα με το καταστατικό της.

Η ναυτική εταιρεία έχει επωνυμία η οποία συνοδεύεται από τις λέξεις "Ναυτική Εταιρεία" ή από τα αρχικά γράμματα Ν:Ε. Ορίζει την έδρα της σε οποιοδήποτε δήμο ή κοινότητα μέσα στην Ελληνική Επικράτεια και συνίσταται για ορισμένο χρόνο.

Για να ιδρυθεί η ναυτική εταιρεία πρέπει να υπάρχουν τουλάχιστον δυο ιδρυτές, το ελάχιστο κεφάλαιο που μπορεί να καταβληθεί καθορίζεται στις τριακόσιες χιλιάδες δραχμές (300.000) ή το ισάξιο ποσό σε αλλοδαπό νόμισμα και θα πρέπει να καταβληθεί τοις μετρητοίς μέσα σε δύο ημέρες από την καταχώρηση της εταιρείας στο μητρώο ναυτικών εταιρειών.

Η Ν.Ε. εκδίδει μετοχές που η κάθε μία έχει ελάχιστη ονομαστική αξία (1.000) χιλίων δραχμών ή το ισάξιο ποσό σε αλλοδαπό νόμισμα. Οι μετοχές μπορούν να είναι και ανώνυμες και ονομαστικές. Οι ανώνυμες μετοχές της μεταβιβάζονται με την παράδοση της μετοχής. Οι ονομαστικές μεταβιβάζονται με εγγραφή στο βιβλίο μετόχων.

Η εισαγωγή των μετοχών της Ναυτικής Εταιρείας στο Χρηματιστήριο απαγορεύεται.

Απαγορεύεται επίσης να αποκτήσουν αλλοδαποί μετοχές ναυτικής εταιρείας εκτός από εξαιρέσεις στις οποίες μπορούν να αποκτήσουν όμως μόνο λιγότερες από τις μισές μετοχές.

Στην εταιρική σύμβαση δηλώνεται ότι το διοικητικό συμβούλιο ή η γενική συνέλευση μπορούν ν' αυξήσουν το εταιρικό κεφάλαιο μέχρι το ποσό που αναγράφεται στην εταιρική σύμβαση, με έκδοση νέων μετοχών, χωρίς να γίνονται τροποποιήσεις στην εταιρική σύμβαση.

Η διοίκηση της Ναυτικής εταιρείας γίνεται από το λιγότερο τρία μέλη τα οποία ορίζονται από την εταιρική σύμβαση για χρονική διάρκεια τουλάχιστον τριών ετών ή όπως αλλιώς ορίζει η σύμβαση. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι ανακλητά και επανεκλέξιμα. Με τη λήξη της θητείας του διοικητικού συμβουλίου, υπάρχει αυτοδίκαια παράταση μέχρι την εκλογή νέου διοικητικού συμβουλίου.

Οι εταίροι έχουν δικαίωμα να προτείνουν μέλη του διοικητικού συμβουλίου όχι όμως περισσότερα από το 1/3 του συνολικού αριθμού των μελών που ορίζει η εταιρική σύμβαση.

Όλα τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ευθύνονται έναντι της εταιρείας για κάθε παράπτωμα.

Το διοικητικό συμβούλιο συνέρχεται στην έδρα της εταιρείας εκτός αν οριστεί άλλος τόπος συνεδρίασης. Συγκαλείται από τον πρόεδρο του. Είναι υποχρεωμένος να συγκαλέσει το διοικητικό συμβούλιο μετά από έγγραφη αίτηση ενός μέλους του. Στην αίτηση πρέπει να ορίζονται τα θέματα που θα συζητηθούν.

Οι αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου λαμβάνονται ή με αυξημένη πλειοψηφία που ορίζει η εταιρική σύμβαση ή με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων ή αντιπροσωπευόμενων μελών. Οι αποφάσεις του καταχωρίζονται σε πρακτικά που υπογράφονται απ'όλα τα μέλη είτε είναι παρόντα είτε αντιπροσωπεύονται.

Τ'αντίγραφα των πρακτικών επικυρώνονται μόνο από τον Πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου ή από τον εκπρόσωπό του που έχει αποδεχτεί το συμβούλιο.

Για να είναι έγκυρη η συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου πρέπει να παρίστανται οι μισοί των μελών με μικρότερο δυνατό αριθμό τα τρία μέλη.

Η αντιπροσώπευση ενός συμβούλου μπορεί να γίνει μόνο από έναν άλλο σύμβουλο ή μπορεί να γίνει κι από πρόσωπο που να μην είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου.

Το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει για κάθε θέμα της διοίκησης της εταιρείας, για τη διαχείριση της περιουσίας της, για την επιδίωξη του σκοπού της και για κάθε συναλλαγή και συνεργασία με άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Οι αρμοδιότητες του διοικητικού συμβουλίου σταματούν εκεί που αρχίζουν οι αρμοδιότητες της γενικής συνέλευσης. Η άσκηση των εξουσιών του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να ανατεθεί σ'ένα ή περισσότερα μέλη του ή σε τρίτους σύμφωνα με αποφάσεις του. Τέλος η αμοιβή των μελών του διοικητικού συμβουλίου καθορίζεται από τη γενική συνέλευση.

Η γενική συνέλευση συνέρχεται τουλάχιστον μία φορά σε κάθε εταιρική χρήση ή στην έδρα της εταιρείας ή σε άλλον τόπο αν αυτό επιτρέπεται από την εταιρική σύμβαση. Για να κλιθεί πρέπει να προηγηθούν 30 ημέρες και η πρόσκληση πρέπει να αναφέρει συγκεκριμένο

τόπο, χρόνο και την ώρα της συνεδρίασης όπως επίσης και τα θέματα της ημερήσιας διατάξεως. Η πρόσκληση πρέπει να δημοσιευθεί σε μία ημερήσια εφημερίδα.

Κάθε μέτοχος έχει δικαίωμα να συμμετέχει στη γενική συνέλευση εάν έχει πριν καταθέσει τις μετοχές του σε κάποια Τράπεζα και προσκομίσει την απόδειξη της Τράπεζας ή προσκομίσει τις ίδιες τις μετοχές στη συνέλευση. Για να είναι έγκυρη η γενική συνέλευση πρέπει να παρευρίσκονται ή να αντιπροσωπεύονται οι μέτοχοι που κατέχουν περισσότερο από το μισό εταιρικό κεφάλαιο. Αν η συνέλευση δεν παρουσιάσει απαρτία αυτόματα συγκαλείται ξανά σε εργάσιμη ημέρα μετά από 20 ημέρες άσχετα από το εκπροσωπούμενο εταιρικό κεφάλαιο. Εκτός από τις περιπτώσεις που η εταιρική σύμβαση απαιτεί πλήρης απαρτία.

Κάθε μετοχή δίνει δικαίωμα μιας ψήφου εκτός από τις προνομιούχες που δεν δικαιούνται ψήφο.

Η γενική συνέλευση των μετόχων επειδή είναι το ανώτατο όργανο της εταιρείας αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση. Οι αποφάσεις της υποχρεώνουν και τους απόντες ή διαφωνούντες μετόχους.

Κύρια αρμοδιότητά της είναι ν'αποφασίζει για τα σοβαρότερα θέματα όπως είναι:

- α. Τροποποίηση της Εταιρικής Σύμβασης.
- β. Εκλογή μελών του διοικητικού συμβουλίου.
- γ. Ανάκληση μελών του διοικητικού συμβουλίου.
- δ. Έγκριση του Ισολογισμού, της λογιστικής κατάστασης και της διάθεσης των κερδών.
- ε. Συγχώνευση, παράταση ή διάλυση της εταιρείας.
- στ. Διορισμός εκκαθαριστών.
- ζ. Απαλλαγή των μελών του διοικητικού συμβουλίου από κάθε ευθύνη.

Η γενική συνέλευση μπορεί με εκπροσώπους των μετοχών 1/20 του εταιρικού κεφαλαίου να ζητήσει κάθε είδους πληροφορίες από το διοικητικό συμβούλιο και αυτό οφείλει να τις παρέχει.

Οι αποφάσεις της γενικής συνέλευσης υπάρχει περίπτωση να θεωρηθούν άκυρες αν έρχονται ενάντια στη νομοθεσία ή ενάντια στην εταιρική σύμβαση. Η ακυρότητα κηρύσσεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο και δικάζετε από τα άρθρα του νόμου 739 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας μετά από αίτηση του διοικητικού συμβουλίου ή των μετόχων που διαφώνησαν ή στην γενική συνέλευση ή δεν παρεβρέθησαν σ' αυτήν.

Για να συμμετέχουν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου στη γενική συνέλευση θα πρέπει να είναι κάτοχοι μετοχών ή εκπρόσωποι μετόχων.

Οι αποφάσεις της γενικής συνέλευσης καταχωρίζονται σε πρακτικό έγγραφο το οποίο υπογράφουν όλοι οι παρεβρισκόμενοι μέτοχοι ή οι αντιπρόσωποί τους. Κάθε μέτοχος έχει δικαίωμα να ζητήσει να καταχωρηθεί στο πρακτικό η άποψη που εξέφρασε.

Η εταιρική χρήση έχει διάρκεια ενός έτους και λήγει την τριακοστή πρώτη Δεκεμβρίου ή την τριακοστή Ιουνίου κάθε έτους ανάλογα με το πως ορίζεται στην εταιρική σύμβαση. Εξαίρεση είναι δυνατόν να γίνει στην πρώτη εταιρική χρήση χωρίς όμως να περάσει διάστημα πάνω από είκοσι τέσσερις μήνες.

Στο τέλος κάθε εταιρικής χρήσης το διοικητικό συμβούλιο συντάσσει Ισολογισμό ή λογιστική κατάσταση όπου εμφανίζεται η οικονομική θέση της εταιρείας σύμφωνα με τα τηρούμενα βιβλία που διαθέτει η εταιρεία.

Η τήρηση των βιβλίων και η σύνταξη του Ισολογισμού ή της λογιστικής κατάστασης γίνεται στο νόμισμα στο οποίο είναι κατατεθειμένο και εκφρασμένο το κεφάλαιο της εταιρείας.

Επίσης η τήρηση των βιβλίων γίνεται στην ελληνική γλώσσα με την δυνατότητα να γίνεται και σε άλλη γλώσσα εάν το προβλέπει η εταιρική σύμβαση ή υπάρχει απόφαση της γενικής συνέλευσης.

Τα καθαρά κέρδη διατίθενται μετά από απόφαση της γενικής συνέλευσης ελεύθερα εκτός κι αν υπάρχει υποχρέωση διανομής μερισμάτων ή σχηματισμού αποθεματικού.

Η ναυτική εταιρεία λύεται :

- α. Με τη λήξη του χρόνου διάρκειας της.
- β. Με απόφαση της γενικής συνέλευσης με απόλυτη πλειοψηφία όλων των δικαιούχων ψήφου μετόχων.
- γ. Μετά την κήρυξη πτώχευσης.

Η απόκτηση όλων των μετοχών σ'ένα πρόσωπο δεν αποτελεί λόγο λύσης της ναυτικής εταιρείας.

Η ναυτική εταιρεία λύεται με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου σύμφωνα με το άρθρο 739 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας μετά από αίτηση καθενός που έχει νόμιμο συμφέρον ή με αίτηση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας ή εάν η εταιρεία επιδιώκει σκοπό διαφορετικό από την κυριότητα, εκμετάλλευση ή τη διαχείριση των ελληνικών εμπορικών πλοίων.

Αν γίνει λύση της εταιρείας λόγω λήξης του χρόνου διάρκειας της μπορεί να γίνει αναβίωση της εταιρείας μετά από απόφαση της γενικής συνέλευσης σε προθεσμία ενός έτους και πριν γίνει η διανομή της εταιρικής περιουσίας.

Σ'αυτή την περίπτωση η εταιρεία λογίζεται ότι δεν λύθηκε ποτέ. Σε περίπτωση λύσης της εταιρείας εκτός από τον λόγο της πτώχευσης, η εταιρεία, περιέρχεται σε κατάσταση εκκαθάρισης και υφίσταται μόνο για το σκοπό της εκκαθάρισης και η γενική συνέλευση των μετόχων συνεχίζει να λειτουργεί.

Οι εκκαθαριστές εκλέγονται από τη γενική συνέλευση ή ορίζονται σύμφωνα με την εταιρική σύμβαση. Με το διορισμό των εκκαθαριστών σταματά η εξουσία του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας. Υποχρέωση των εκκαθαριστών είναι πρώτον να σημειώσουν τη λύση και την θέση της εταιρείας στο μητρώο ναυτικών εταιρειών, δεύτερον να κάνουν απογραφή της περιουσίας, να την ρευστοποιήσουν, να ικανοποιήσουν τους δανειστές και να καταβάλουν το περίσσευμα στους μετόχους της εταιρείας.

Αν το χρονικό διάστημα της εκκαθάρισης ξεπεράσει το ένα έτος τότε οι εκκαθαριστές υποχρεούνται να συγκαλούν γενική συνέλευση και να της υποβάλλουν τους εκάστοτε λογαριασμούς της εκκαθάρισης.

Με το τέλος της εκκαθάρισης οι εκκαθαριστές είναι υποχρεωμένοι να κάνουν σημείωση στο μητρώο ναυτικών εταιρειών.

Η λογιστική είναι η επιστήμη των λογισμών με την οποία επιδιώκεται η εποπτεία, ο έλεγχος και η διασφάλιση της οικονομικής θέσης κάθε αυτοτελούς οικονομικού οργανισμού. Δηλαδή είναι η επιστημονική μέθοδος παρατήρησης, ανάλυσης και κατάταξης των λογιστικών γεγονότων που αφορούν μία επιχείρηση και συγχρόνως είναι μία τεχνική γραφικής παράστασης και απεικόνισης.

Η λογιστική διακρίνεται σε δύο κλάδους, την ιδιωτική και τη δημόσια. Ως ιδιωτική λογιστική λέμε αυτή που αφορά κάθε επί μέρους κλάδο της ιδιωτικής οικονομίας όπως αναφέρεται ως ασφαλιστική,

βιομηχανική, τραπεζική, αγροτική, ναυτιλιακή κ.τ.λ. λογιστική.
Ως δημόσια λογιστική λέμε αυτή που αφορά το Κράτος, του Οργανισμού
Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα Ν.Π.Δ.Δ. κ.ά.

Η Ναυτιλιακή Λογιστική είναι κλάδος της ιδιωτικής λογιστικής και
αντικειμενικοί σκοποί της είναι ο προσδιορισμός, η παρακολούθηση
και ο έλεγχος της οικονομικής κατάστασης της Ναυτιλιακής Επιχείρη-
σης του ναυτιλιακού κόστους και του μερικού ή ολικού αποτελέσματός
της.

Η ναυτική εταιρεία που εκμεταλλεύεται ή διαχειρίζεται πλοία που α-
νήκουν σε τρίτους είναι υποχρεωμένη να τηρεί βιβλία Γ' κατηγορίας
του Κ.Β.Σ. ανεξάρτητα με το ύψος των ακαθάριστων εσόδων της σύμφω-
να με το Νόμο 959/1979.

Εξαιρούνται και μπορούν να τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ.
δηλαδή βιβλίο ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ.

1. Οι κάθε τύπου αλλοδαπές εταιρείες.
2. Ναυτικές εταιρείες του Νόμου 959/1979 που είναι πλοιοκτήτριες.
3. Ο εκμεταλλευτής πλοίου της Β' κατηγορίας του άρθρου 3 Νόμος
27/1975 (δηλαδή Μηχανοκίνητα πλοία, ιστιοφόρα και μικρά
πλοιάρια).

Τέλος δεν είναι υποχρεωμένος να τηρεί βιβλία σύμφωνα με τον Κ.Β.Σ.
ο εκμεταλλευτής φορτηγών πλοίων μέχρι 500 τόρους ολικής χωρητικότη-
τας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

Η ναυτική εταιρεία όπως κάθε εταιρεία σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία μίας χώρας προβλέπει υποχρεώσεις ως προς τα τηρούμενα βιβλία, στοιχεία, λογιστικό σχέδιο, ανάλογα με τη Νομική της μορφή. Στις ναυτικές εταιρείες που έχουν μορφή Ανώνυμης Εταιρείας συμμορφώνονται στην τήρηση βιβλίων Γ' κατηγορίας και ελέγχονται φοροτεχνικά όπως και οι υπόλοιπες επιχειρήσεις ανεξάρτητα από τον κλάδο.

Η Ναυτιλιακή Λογιστική, στην πράξη διακρίνεται σε Λογιστική της επιχείρησης και σε Λογιστική του πλοίου. Η Λογιστική του πλοίου, αφορά το κάθε πλοίο χωριστά και τηρείται συνήθως απλογραφικά και περιλαμβάνει τα έσοδα και τα έξοδά του. Η πλήρης λογιστική κατά το διπλογραφικό σύστημα τηρείται στην έδρα της επιχείρησης. Η Λογιστική του πλοίου είναι το βασικό υλικό για την Λογιστική της επιχείρησης. Συνιστά όμως και παράγοντα δυσχέρειας γιατί ορισμένες φορές παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση αποστολής των στοιχείων από τα πλοία τα οποία βρίσκονται στα πλέον απομακρυσμένα σημεία της υδρογείου.

Άλλη δυσχέρεια και ιδιομορφία της ναυτιλιακής λογιστικής αποτελεί η έλελιψη Γενικού Λογιστικού Σχεδίου (σε ορισμένες χώρες) και η ανάγκη επινόησης με αυτοσχεδιασμό ιδιωτικού λογιστικού σχεδίου προσαρμοσμένου στη συγκεκριμένη ναυτιλιακή επιχείρηση, όπως και σχεδίου λογαριασμών. Σήμερα, όμως με τη χρήση της μηχανογράφησης, πρέπει να καταρτίζεται τέτοιο λογιστικό σχέδιο που να μπορεί να προσαρμοστεί και να εφαρμοστεί με τα χρησιμοποιούμενα μηχανογραφικά συστήματα λειτουργίας των λογαριασμών.

Ιδιομορφία και δυσχέρεια στη λογιστική της ναυτιλιακής επιχείρησης αποτελεί η διατήρηση γραφείων της σε διάφορα ναυτιλιακά κέντρα. Δεν είναι ασυνήθιστη η περίπτωση Παναμαϊκής ναυτιλιακής εταιρείας (έδρα Παναμάς), που καλύπτει ελληνικά συμφέροντα και με πλοία με ελληνική σημαία, με γραφεία στο Λονδίνο (που αναπτύσσεται η κύρια επιχειρηματική δράση της) στη Ν. Υόρκη, στο Μόντε-Κάρλο κ.ά. και με εγκατάσταση (με βάση τους ευνοϊκούς νόμους) στον Πειραιά. Η επιχείρηση αυτή θεωρητικά έχει την έδρα της στον Παναμά, φορολογείται κατά το ελληνικό Δίκαιο για τα υπό ελληνική σημαία πλοία της (με βάση τη χωρητικότητα) η δε οικονομική και λογιστική της διαχείριση ασκείται στον Πειραιά. Στην περίπτωση αυτή όλα τα υπόλοιπα γραφεία της (σ'όλο τον κόσμο) θεωρούνται ως "Πρακτορεία" της (μορφή υποκαταστημάτων) και το Κεντρικό Λογιστήριο (όπου συγκεντρώνονται οι λογαριασμοί τόσο των πλοίων όσο και των Πρακτορείων) λειτουργεί στον Πειραιά ή σε ασυνήθιστες περιπτώσεις τα υπόλοιπα γραφεία της χαρακτηρίζονται ως πρακτορεία μιν, αλλά σαν αυτοτελείς και ανεξάρτητες μονάδες, που διατηρούν δική τους λογιστική, κατά τις επιταγές του τόπου, που είναι εγκαταστημένες.

Οι ναυτιλιακές επιχειρήσεις, των οποίων τα πλοία έχουν σημαίες ευκαιρίας (π.χ. Λιβερίας) έχουν υποθετική έδρα στην πρωτεύουσα της χώρας αυτής (Μονρόβια) και τηρούν τη λογιστική που επιθυμούν φορολογούμενες στη χώρα αυτή με βάση τη χωρητικότητα και χωρίς επιβολή οποιασδήποτε υποχρέωσης του κράτους προς αυτές.

Χαρακτηριστικό της ναυτιλιακής λογιστικής είναι, ότι τηρείται σ' ένα νόμισμα που χρησιμοποιείται συχνότερα απ'όλα τα ξένα νομίσματα δηλαδή σε δολάρια Η.Π.Α. ή σε λίρες στερλίνες Αγγλίας.

Ο κανόνας αυτός απορρέει από το βασικό χαρακτηριστικό της ναυτιλιακής δραστηριότητας, που είναι η διεθνικότητά της. Στην Ελλάδα όμως η τήρηση γίνεται υποχρεωτικά στο εθνικό νόμισμα (Δραχμή) ή και σε ξένο νόμισμα.

Όλα τα παραπάνω χαρακτηριστικά και οι ιδιομορφίες της Ναυτιλιακής Λογιστικής και της ναυτιλιακής επιχείρησης, δημιουργούν ορισμένες απαιτήσεις ως προς αυτόν που την χειρίζεται. Πρέπει α) να έχει γνώσεις Ναυτιλιακής Οικονομικής Μακροοικονομικής και περισσότερο Μικροοικονομικής δηλαδή Οικονομικής των Ναυτιλιακών Επιχειρήσεων. β) Να έχει πλήρη κατάρτιση στη Γενική Λογιστική. γ) Να έχει γνώσεις Μηχανοργάνωσης και Μηχανογραφίας (Λογιστικής Μηχανογραφίας). δ) Να κατέχει πλήρως την οργάνωση, τα χαρακτηριστικά και τις ιδιομορφίες της συγκεκριμένης ναυτιλιακής επιχείρησης, με τη λογιστική που ασχολείται. ε) Να γνωρίζει την τεχνική των πλοίων της επιχείρησης. στ) Να εφαρμόζει το προσφορότερο λογιστικό σχέδιο για τη συγκεκριμένη ναυτιλιακή επιχείρηση .

Η Ναυτιλιακή Λογιστική κατά υποκλάδους των Ναυτιλιακών Επιχειρήσεων

Η Ναυτιλιακή Λογιστική πέρα από τις γενικές ιδιομορφίες της, εμφανίζει τις εξής ιδιοτυπίες ανάλογα με τον υποκλάδο ναυτιλιακής δραστηριότητας στον οποίο ανήκει η επιχείρηση.

α. Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης ελεύθερων φορηγών πλοίων (TRAMPS). Τα πλοία αυτά συνήθως μεταφέρουν γενικό φορτίο (GENERAL CARGO) και η εκμετάλλευσή τους γίνεται με ναυλώσεις κατά ταξίδι ή χρονοναυλώσεις. Οι επιχειρήσεις αυτές είναι απλές στην οργάνωσή τους και έχουν περιορισμένο διοικητικό προσωπικό. Η λογιστική τους δεν παρουσιάζει ιδιαίτερα δύσκολα προβλήματα. Η λογιστική των πλοίων, αυτών είναι απλή ιδιαίτερα στην περίπτωση χρονοναύλωσης (μίσθωσης).

β. Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης δεξαμενόπλοιων (TANKERS). Τα δεξαμενόπλοια συνήθως χρονοναυλώνονται, κατ'εξαίρεση ναυλώνονται κατά ταξίδι. Η οργάνωση των επιχειρήσεων αυτών είναι περιορισμένη και χωρίς ιδιαίτερες αξιώσεις. Δεν εμφανίζουν ιδιαίτερα προβλήματα λογιστικής φύσης, κυρίως γιατί στηρίζονται στη χρονοναύλωση και τα κυκλικά ταξίδια. Η λογιστική των δεξαμενόπλοιων είναι απλή (ιδιαίτερα όταν πρόκειται για χρονοναύλωση) με ιδιαίτερες απαιτήσεις ως προς την κίνηση του φορτίου (πετρελαίου).

γ. Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης ειδικών δεξαμενόπλοιων, υγραεριοφόρων. Για τα πλοία αυτά ισχύουν όσα αναφέρθηκαν για τα δεξαμενόπλοια γενικά.

δ. Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης πλοίων πολλαπλής χρήσης (MULTI PURPOSE CARRIERS). Αυτά τα πλοία μπορούν εναλλακτικά να μεταφέρουν πετρέλαιο, μεταλλεύματα ή άλλα φορτία. Ναυλώνονται βασικά κατά ταξίδι (ανάλογα με την περίπτωση του φορτίου) αλλά και με χρονοναύλωση.

Αξίζουν μεγαλύτερη επιχειρησιακή οργάνωση για την παρακολούθηση των τομέων δράσης του πλοίου. Η λογιστική αυτών των ναυτιλιακών επιχειρήσεων είναι πολυπλοκότερη από τις επιχειρήσεις TRAMPS και TANKERS όπως και η λογιστική του πλοίου γιατί αφορά πολλούς τομείς με περισσότερες δοσοληψίες.

ε) Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης φορτηγών πλοίων τακτικών γραμμών (CARGO LINERS). Στις επιχειρήσεις αυτές τα πλοία είναι τελείως διαφορετικά από τις προηγούμενες. Η ναύλωση στα πλοία αυτά έχει τη μορφή σύμβασης μεταφοράς πραγμάτων. Οι επιχειρήσεις αυτές έχουν ανάγκη ευρείας, πολύπλοκης και πολυάνθρωπης οργάνωσης, με δικτύωση στα λιμάνια απ'όπου περνούν τα πλοία της επιχείρησης. Η λογιστική των επιχειρήσεων αυτών είναι πολυπλοκότερη, όπως επίσης και η λογιστική των πλοίων, τα οποία περνούν από πολλά λιμάνια, έχουν μεγάλα έξοδα και ευρείες δοσοληψίες με τους κατά λιμάνι πράκτορες, φορτωτές και παραλήπτες εμπορευμάτων.

στ) Επιχειρήσεις πλοίων τακτικών γραμμών ενταγμένων σε "ναυτιλιακή διάσκεψη" (κοινοπραξία) με το διεθνή τίτλο CONFERENCE. Εδώ η επιχείρηση εκμεταλλεύεται πλοία, τα οποία όλα είναι ενταγμένα σε κοινοπραξία, η οργάνωση και η λογιστική της απλοποιείται, γιατί το κύριο βάρος έχει η κοινοπραξία στην οποία συμμετέχει η επιχείρηση. Η λογιστική της επιχείρησης στην περίπτωση αυτή, συνίσταται στην καταχώρηση των εκδιδόμενων από την κοινοπραξία, εικαθαρίσεων κάθε φορά και στον επιμερισμό των δαπανών, σ'αυτές που βαρύνουν την ίδια και σ'αυτές που βαρύνουν την κοινοπραξία.

ζ) Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης πλοίων μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων (CONTAINERSHIPS). Αυτές αντιμετωπίζουν τα βασικά προβλήματα των επιχειρήσεων τακτικών γραμμών, γιατί αποτελούν ειδικότερη μορφή αυτών των επιχειρήσεων.

Η λογιστική τους όμως είναι απλούστερη γιατί τα φορτία είναι ενοποιημένα και γι' αυτό διευκολύνεται η παρακολούθησή τους.

η) Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης ακτοπλοϊκών επιβατηγών πλοίων (PASSENGER LINERS). Αυτές στηρίζονται στη μεταφορά επιβατών μέσα στο θαλάσσιο χώρο του ίδιου κράτους και ασχολούνται με την εκτέλεση των εσωτερικών θαλάσσιων συγκοινωνιών. Πηγή των εσόδων τους είναι τα εισιτήρια θέσεων και κλινών, η εκμετάλλευση των εστιατορίων, κυλικείων και τα μεταφορικά περιορισμένου όγκου και βάρους εμπορευμάτων, προοριζόμενων για τα λιμάνια προσέγγισης των πλοίων.

Έχουν πολύπλοκη οργάνωση, με εκδοτήρια εισιτηρίων, με σύνδεση με διάφορα τουριστικά γραφεία, τα οποία όμως εκδίδουν εισιτήρια κ.ά. Η λογιστική τους είναι πολυμερής και πολύπλοκη. Επίσης η λογιστική των πλοίων της περίπτωσης αυτής είναι πολύπλοκη, λόγω των πολλών τομέων ειδικότερης εκμετάλλευσης (θέσεις, κλίβες, εστιατόριο, μπάρ, κυλικεία κ.ά.). Γι' αυτό το λόγο στην σύνθεση των πλοίων προβλέπεται οικονομικός αξιωματικός και λογιστήριο πάνω στο πλοίο.

θ) Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης επιβατηγών πλοίων τουριστικών περιηγήσεων - κρουαζιερόπλοιων (CRUISE SHIPS). Αυτές αντιμετωπίζουν όλα τα προβλήματα των επιχειρήσεων επιβατηγών πλοίων, αλλά σε μεγαλύτερη έκταση. Πρώτον γιατί οι επιχειρήσεις αυτές έχουν διεθνείς διασυνδέσεις με ξένους τουριστικούς οργανισμούς και με τουριστικά γραφεία σ' όλο τον κόσμο.

Γι' αυτό και η λογιστική των επιχειρήσεων και των πλοίων της κατηγορίας αυτής είναι η πολυπλοκότερη. Σημαντικό ότι μαζί με τ' άλλα αντιμετωπίζονται και θέματα συναλλάγματος, λόγω της διαφορετικής γεωγραφικής προέλευσης των τουριστών-επιβατών, αλλά και λόγω της προσέγγισης των παραπάνω πλοίων σε λιμάνια διαφόρων χωρών.

ι. Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης επιβατηγών οχηματαγωγών πλοίων (PASSENGER - CAR - FERRIES). Οι επιχειρήσεις αυτές αντιμετωπίζουν σύνθετα προβλήματα των επιβατηγών αυτοπλοϊκών πλοίων (αν περιορίζονται σε πλοία εσωτερικού) και των κρουαζιερόπλοιων (αν επεκτείνονται σε πλοία εξωτερικού) και των φορτηγών (LINERS), λόγω της μεταφοράς, πέρα των επιβατηγών και έμφορτων ή άφορτων αυτοκινήτων, φορτηγών και επιβατηγών. Γι'αυτό η λογιστική της επιχείρησης και του πλοίου της κατηγορίας αυτής είναι αρκετά πολύπλοκη.

Το Λογιστήριο της Ναυτιλιακής Επιχείρησης

Για να αντιληφθούμε το ρόλο του λογιστηρίου στη ναυτιλιακή επιχείρηση, πρέπει να εξετάσουμε πρώτα τη θέση του μέσα στο οργανόγραμμα μίας υποθετικής ναυτιλιακής επιχείρησης και στη συνέχεια να το δούμε σαν συγκεκριμένη οργανωτική μονάδα.

1. Το λογιστήριο μέσα στο οργανόγραμμα της ναυτιλιακής επιχείρησης.

Παίρνουμε σαν υποθετικό υπόδειγμα μία μέση ναυτιλιακή επιχείρηση εκμετάλλευσης φορτηγών πλοίων. Η θέση του λογιστηρίου σ' αυτή φαίνεται από το οργανωτικό διάγραμμα: (Πίνακας 7).

2. Το λογιστήριο, σαν συγκεκριμένη οργανωτική μονάδα μέσα στην επιχείρηση, αποτελείται από τα εξής στοιχεία: χώρος-μέσα-άνθρωποι.

Ο χώρος για το λογιστήριο πρέπει να είναι επαρκής και ανάλογος προς την έκταση και τη μορφή της εργασίας, προς τα απασχολούμενα πρόσωπα και προς τα χρησιμοποιούμενα μέσα.

Τα κάθε φύσης χρησιμοποιούμενα μέσα είναι: 1) μέσα-όργανα (μηχανήματα) λογιστικής μηχανογράφησης, 2) βιβλία λογιστικά, καρτέλλες, δελτία, φυλλάδια και 3) λοιπά έντυπα, στελέχη στοιχεία.

Οι απασχολούμενοι άνθρωποι είναι όσοι απαιτούνται (ποσοτικά και ποιοτικά) για την εκπλήρωση της λογιστικής λειτουργίας στη δεδομένη ναυτιλιακή επιχείρηση. Πρέπει να διαθέτουν την απαιτούμενη επιστημονική κατάρτιση (σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ναυτιλιακής λογιστικής) και τεχνικές γνώσεις (για το χειρισμό των μηχανογραφικών μέσων).

Ο προϊστάμενος του λογιστηρίου είναι το πρόσωπο που έχει ισότιμο βαθμό με τους υπόλοιπους διευθυντές ή προϊσταμένους των άλλων υπηρεσιών, όπως φαίνεται στο οργανωτικό διάγραμμα (πίνακας 4).

Αντικείμενα εργασίας του λογιστηρίου είναι: Η τήρηση των λογισμών, η σύνταξη του Ισολογισμού, των λογισμών εκμετάλλευσης και του λογισμού "Αποτελέσματα Χρήσης". Ο εσωτερικός έλεγχος της επιχείρησης. Η συγκέντρωση των γενικών λογισμών των πλοιάρχων. Η παρακολούθηση της κίνησης των πρακτορείων και των υπόλοιπων γραφείων της επιχείρησης. Η κοστολόγηση των θαλάσσιων μεταφορικών υπηρεσιών. Οι ενδοεπιχειρησιακές και ορισμένες φορές διεπιχειρησιακές, συγκρίσεις. Η τήρηση προϋπολογιστικών και απολογιστικών λογισμών ταξιδίων και χρονοναυλώσεων. Η υπόμνηση προς τη διοίκηση της επιχείρησης των κάθε φύσης ανειλημμένων οικονομικών υποχρεώσεων της. Η παροχή στοιχείων για τη λήψη επιχειρησιακών αποφάσεων και την κατάρτιση προγραμμάτων δράσης (ναυπηγικών, επισκευαστικών, ναυλώσεων κ.ά.). Η επικοινωνία με όλους τους τομείς της επιχείρησης για την αμοιβαία παροχή και λήψη πληροφοριών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Σύμφωνα με το νόμο 27/1975 ο φόρος των πλοίων νηολογούμενων υπό ελληνική σημαία υπολογίζεται σύμφωνα με την ηλικία και την ολική χωρητικότητά τους.

Τα νεώτερα πλοία έχουν μικρότερο συντελεστή φορολογίας από τα γηραιότερα πλοία. Επίσης τα πλοία με μικρότερη χωρητικότητα έχουν μεγαλύτερο συντελεστή φορολογίας από αυτά με μεγαλύτερη χωρητικότητα.

Η ηλικία των πλοίων υπολογίζεται από την 1 Ιανουαρίου του επομένου έτους από αυτό, που παραδόθηκε το πλοίο στον πλοιοκτήτη ή τον εφοπλιστή από το ναυπηγείο έτοιμο για εμπορική εκμετάλλευση.

Ως ολική χωρητικότητα υπολογίζεται αυτή που αναφέρεται στο νηολόγιο του κάθε πλοίου.

Το ποσό του φόρου που ορίζεται προσαυξάνεται το επόμενο έτος με ποσοστό 4% ετησίως.

Ομως υπάρχουν απαλλαγές και μειώσεις του φόρου σε ορισμένες περιπτώσεις:

- α. Τα πλοία που ναυπηγούνται στην Ελλάδα υπό ελληνική σημαία απαλλάσσονται του φόρου μέχρι να συμπληρώσουν την ηλικία των έξι (6) ετών.
- β. Τα πλοία που ειτελούν τακτικές γραμμές ανάμεσα σε ελληνικά και ξένα λιμάνια ή ανάμεσα μόνο σε ξένα λιμάνια, και τα κρουαζιερόπλοια καταβάλλουν τον φόρο μειωμένο κατά πενήντα τοις εκατό (50%).

γ. Τα πλοία που έχουν ηλικία μικρότερη των 20 ετών και κάνουν αντικατάσταση μηχανημάτων ή ανακατασκευάζονται σε ελληνικό έδαφος και τα έξοδα αυτά καλύπτονται από ξένο συνάλλαγμα, απαλλάσσονται του φόρου από το επόμενο έτος που διενεργούνται αυτές οι εργασίες.

Η εισφορά του φόρου υπολογίζεται αναλογικά βάση της ηλικίας και της ολικής χωρητικότητας του πλοίου σε Δολλάρια Η.Π.Α.

Η δήλωση επιδίδεται στον αρμόδιο οικονομικό έφορο μέχρι το τέλος του μήνα Φεβρουαρίου κάθε έτους. Την ίδια στιγμή καταβάλλεται και το 1/4 του οφειλομένου φόρου και τα υπόλοιπα 3/4 καταβάλλονται σε τρεις ισόποσες δόσεις μέσα στους μήνες Ιούνιο - Σεπτέμβριο και Δεκέμβριο του τρέχοντος έτους.

Η καταβολή του φόρου γίνεται σε Δολλάρια Η.Π.Α. ή σε λίρες Αγγλίας κατ'επιλογή του υπόχρεου, βάση της επίσημης ισοτιμίας των δυο νομισμάτων που ισχύει κατά το χρόνο της καταβολής. Αν η καταβολή του φόρου γίνει σε δραχμές πρέπει να αποδειχθεί ότι προηγουμένα έγινε εισαγωγή ναυτιλιακού συναλλάγματος.

Μόνο τα πλοία που εκτελούν τακτικές γραμμές ανάμεσα σε ελληνικά λιμάνια μπορούν να καταβάλλουν το φόρο σε δραχμές βάση της ισοτιμίας της δραχμής με το Δολλάριο Η.Π.Α. κατά το χρόνο της καταβολής.

Η καταβολή του φόρου έχει υποχρεωτική μορφή όπως έχει σε κάθε πρόσωπο ιδιωτικής ή νομικής μορφής και όταν υπάρχει παρατυπία (καθυστέρηση καταβολής, ανακριβή δήλωση κ.ά.) επέρχονται συνέπειες προς τον υπόχρεο.

Σύμφωνα με την εφαρμογή του Ε.Γ.Α.Σ., το σταθερό έξοδο της εκμετάλλευσης του πλοίου, οι φόροι, απεικονίζονται λογιστικά ως εξής:

63	Φόροι - τέλη
63.90	Φόροι - εισφορές πλοίων
63.90.00	Φόρος πλοίων
63.90.00.01	Φόρος πλοίου "Α"
63.90.01	Εισφορές
63.9001.01	Εισφορά πλοίου "Α"
54	Υποχρεώσεις από φόρους - τέλη
54.98	Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη πλοίων
54.98.00	Φόροι πλοίων
54.98.00.01	Φόρος πλοίου "Α"
54.98.01	Εισφορές
54.98.01.01	Εισφορά πλοίου "Α"

Δήλωση Φόρου Α'κατηγορίας πλοίου "Α"

Βεβαίωση Οικονομικού Εφόρου πλοίου "Α"

Από 1/1/1987 επιβλήθηκε ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) στην παράδοση αγαθών και στην παροχή υπηρεσιών, εφόσον πραγματοποιούνται μέσα στην Ελλάδα, όπως και στην εισαγωγή αγαθών στην Ελλάδα. Όπως υπόκειται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα έτσι και ο Φ.Π.Α. αφορά και την ναυτιλιακή επιχείρηση. Οι φορολογικοί συντελεστές που ορίζει ο νόμος είναι: 8%, 18%, και 36%. Σε κάθε συντελεστή υπάγεται ορισμένη κατηγορία αγαθών και υπηρεσιών.

Η μεταφορά προσώπων και πραγμάτων επιβαρύνεται με Φ.Π.Α. προς 8%. Έτσι τα έσοδα της ναυτιλιακής επιχείρησης που προέρχονται από αυτές τις εργασίες επιβαρύνονται με 8% για Φ.Π.Α. Επίσης τα έσοδα από την εκμετάλλευση των κυλικείων, αναψυκτηρίων και εστιατορίων των πλοίων επιβαρύνονται με Φ.Π.Α. 8%.

Η πώληση διαφόρων εμπορευμάτων μέσω των καταστημάτων των πλοίων επιβαρύνονται με Φ.Π.Α. 18% εκτός από τη πώληση των εμπορευμάτων από τα καταστήματα στα κρουαζιερόπλοια.

Ο Φ.Π.Α. απεικονίζεται σε ιδιαίτερο λογισμικό βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων στον 5400 Φ.Π.Α.

Για παράδειγμα:

5400.0208 Φ.Π.Α. Αγορών 8%

5400.0218 Φ.Π.Α. Αγορών 18%

ή

5400.0708 Φ.Π.Α. Πωλήσεων 8%

5400.0718 Φ.Π.Α. Πωλήσεων 18%

Επίσης η ναυτιλιακή επιχείρηση υπόκειται σ'όλες τις υπόλοιπες φορολογικές υποχρεώσεις που ορίζονται από τους φορολογικούς νόμους. Έχει υποχρέωση να καταβάλλει το φόρο μισθωτών υπηρεσιών και το χαρτόσημο, που παρακρατεί από τους εργαζόμενους, την εργοδοτική εισφορά του χαρτοσήμου που τη βαρύνει στο Ελληνικό Δημόσιο όπως ορίζει ο Νόμος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΕΝΙΑΙΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Με το Προεδρικό Διάταγμα 1123/1980 καθορίστηκε το περιεχόμενο του Ε.Γ.Λ.Σ. που αποτελεί τον καταστατικό χάρτη κάθε σοβαρής λογιστικής εφαρμογής στην πατρίδα μας.

Από τα πρώτα χρόνια που επιχειρήθηκε η θεωρητική αιτιολόγηση της διγραφίας προτάθηκαν παράλληλα και διάφορες ταξινομήσεις των λογαριασμών, ορθολογικές ταξινομήσεις που βασίζονται στην εσωτερική υφή και στο περιεχόμενο των λογαριασμών.

Ο όρος "λογιστικό σχέδιο" χρησιμοποιείται με διάφορες διαβαθμίσεις. Έτσι περιλαμβάνει:

- α. Τα ιδιωτικά λογιστικά σχέδια που έχουν σκοπό να καλύψουν τις λογιστικές ανάγκες μιας συγκεκριμένης οικονομικής μονάδας.
- β. Τα γενικά λογιστικά σχέδια που προορίζονται να έχουν εφαρμογή σ'ένα σύνολο οικονομικών μονάδων και διακρίνονται:
 1. Σε κλαδικά όταν πρόκειται να εφαρμοσθούν απ'όλες τις οικονομικές μονάδες ενός συγκεκριμένου κλάδου της οικονομίας.
 2. Σε εθνικά όταν πρόκειται να εφαρμοσθούν απ'όλες τις οικονομικές μονάδες μιας εθνικής οικονομίας.
 3. Σε διεθνή όταν φιλοδοξούν να βρουν εφαρμογή στα πλαίσια υπερεθνικών οικονομικών ενοτήτων.

Είναι πλέον φανερό ότι ένα γενικό λογιστικό σχέδιο αποτελεί τη βάση τυποποίησης της λογιστικής σε κλαδικό, εθνικό ή υπερεθνικό επίπεδο.

Και αυτή η τυποποίηση είναι απαραίτητη σήμερα που η οικονομική μονάδα, ακόμα και όταν έχει όλα τα χαρακτηριστικά της επιχείρησης, αντιμετωπίζεται ως κοινωνικό κύτταρο και στο πρώτο επίπεδο του ενδιαφέροντος τοποθετείται η κοινωνική της σκοπιμότητα.

Κάτω από αυτό το πρίσμα ένα γενικό λογιστικό σχέδιο ξεπερνάει κατά πολύ την έννοια, ενός πίνακα λογισμών, έστω και ταξινομημένων με αυστηρά επιστημονικά κριτήρια.

Ενας τέτοιος πίνακας συνταγμένος με επιστημονική πληρότητα και υποκείμενος σ'ένα ορθολογικό σύστημα ταξινόμησης ώστε να διασφαλίζει ομοιόμορφη ονοματολογία και κωδικοποίηση των λογισμών, αποτελεί ασφαλώς ένα σημαντικό τμήμα του σχεδίου. Για να μπορούμε όμως να μιλήσουμε για λογιστικό σχέδιο θα πρέπει ακόμα να διασφαλίζεται ο ομοιόμορφος τρόπος λειτουργίας των λογισμών απ'όλους τους χρήστες του σχεδίου.

Με το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο επιδιώκεται ο ομοιόμορφος τρόπος λογιστικού χειρισμού των συναλλαγών, η αληθινή και ομοιόμορφη απεικόνιση της οικονομικής κατάστασης και της περιουσιακής διάρθρωσης των οικονομικών μονάδων, η σωστή εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας τους, η διευκόλυνση τους μεταξύ αυτών και των συναλλασσομένων και του επενδυτικού κοινού, η κατανόηση των δημοσιευμένων ισολογισμών, λογισμών, αποτελεσμάτων και λοιπων οικονομικών καταστάσεων, η άντληση αξιόπιστων πληροφοριών τόσο από την ίδια την οικονομική μονάδα όσο και από τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες, ή από διάφορες επαγγελματικές οργανώσεις, η απλούστερη και εύκολη μορφή ελέγχων, η λογιστική παραγωγικότητα, η ανύψωση της στάθμης του λογιστικού επαγγέλματος και η διευκόλυνση της διδασκαλίας των λογιστικών μαθημάτων στις λογιστικές σχολές και πανεπιστήμια.

Το περιεχόμενο του Ενιαίου Γενικού Λογιστικού Σχεδίου ορίζεται ως εξής:

- α. Το σύνολο του περιεχομένου του Ε.Γ.Λ.Σ. κατανέμεται σε τρία χωριστά μέρη τα οποία τα καθένα αποτελεί ανεξάρτητο σύστημα λογιστικής:
- Η γενική λογιστική η οποία παρακολουθεί τις συναλλαγές της οικονομικής μονάδας με τους τρίτους, εμφανίζει τη δομή της περιουσιακής κατάστασης, την διαχείριση και την εκμετάλλευσή της κατά είδος εσόδων - εξόδων όπως και τα αποτελέσματα της δραστηριότητάς της.
 - Την αναλυτική Λογιστική Εκμετάλλευσης, η οποία παρακολουθεί την εκμετάλλευση εσόδων-εξόδων και αποσκοπεί στον προσδιορισμό του κόστους και των αναλυτικών αποτελεσμάτων.
 - Τους λογαριασμούς τάξεως, οι οποίοι εμφανίζουν σημαντικές πληροφορίες και παρέχουν χρήσιμα στατιστικά στοιχεία.
- β. Υπάρχει περίπτωση να λειτουργούν σε ενιαίο σύστημα λογιστικής, η γενική λογιστική και η αναλυτική λογιστική εκμετάλλευσης με την προϋπόθεση όμως να μην αλλοιώνονται οι κανόνες και οι αρχές της γενικής λογιστικής.
- γ. Στο σχέδιο λογαριασμών του Ε.Γ.Λ.Σ. οι πρωτοβάθμιοι λογισμοί του κατατάσσονται κατά το δεκαδικό σύστημα στις παρακάτω δέκα ομάδες (Πίνακας 4).

1η Ομάδα: Πάγια στοιχεία Ενεργητικού

Στην πρώτη ομάδα λογισμών περιλαμβάνονται όλα τα πάγια στοιχεία, οι ασώματες ακινητοποιήσεις, τα έξοδα πολυετούς απόσβεσης, συμμετοχές και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις μιας οικονομικής μονάδας.

2η Ομάδα: Αποθέματα

Αποθέματα είναι τα υλικά αγαθά που ανήκουν στην οικονομική μονάδα και τα οποία:

1. Προορίζονται να πωληθούν κατά την πορεία των εργασιών της.
2. Βρίσκονται στη διαδικασία της παραγωγής και προορίζονται να πωληθούν, όταν πάρουν τη μορφή έτοιμων προϊόντων.
3. Προορίζονται ν'αναλωθούν για την παραγωγή ετοιμών αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών.
4. Προορίζονται ν'αναλωθούν για την καλή λειτουργία, συντήρηση ή επισκευή καθώς και την ιδιοπαραγωγή παγίων στοιχείων.
5. Προορίζονται για τη χρησιμοποίηση στη συσκευασία ετοιμών προϊόντων ή εμπορευμάτων.

3η Ομάδα: Απαιτήσεις και Διαθέσιμα

Στην τρίτη ομάδα περιλαμβάνονται όλες οι μακροπρόθεσμες, μεσοπρόθεσμες, βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις της μονάδας, όπως οι πελάτες, τα εισπρακτέα γραμμάτια, οι διάφοροι χρεώστες και τα χρηματικά διαθέσιμα όπως είναι οι επιταγές και τα μετρητά.

4η Ομάδα: Καθαρή θέση - Προβλέψεις Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Στην τέταρτη ομάδα περιλαμβάνονται το Κεφάλαιο της μονάδας, οι Προβλέψεις για το οικονομικό μέλλον της μονάδας και οι Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις.

5η Ομάδα: Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Στην πέμπτη ομάδα περιλαμβάνονται όλοι οι Προμηθευτές, οι Πιστωτές Διάφοροι, οι Υποχρεώσεις προς τρίτους (φόροι-τέλη-ασφαλιστικοί οργανισμοί) τα Γραμμάτια Πληρωτέα.

6η Ομάδα: Οργανικά Έξοδα κατά Είδος

Στην έκτη ομάδα περιλαμβάνονται τα έξοδα που αναφέρονται στην ομαλή εκμετάλλευση της χρήσης, οι ετήσιες επιβαρύνσεις για τη διενέργεια αποσβέσεων και προβλέψεων που ενσωματώνονται στο λειτουργικό κόστος. Περιλαμβάνονται οι Αμοιβές και τα Έξοδα (προσωπικού-προς τρίτους, φόροι-τέλη-τόκοι πληρωτέοι).

7η Ομάδα: Οργανικά Έσοδα κατά Είδος

Αντίστοιχα περιλαμβάνονται όλα τα έσοδα που αναφέρονται στην ομαλή λειτουργία και εκμετάλλευση της μονάδας. Περιλαμβάνονται οι πωλήσεις (εμπορευμάτων ετοιμών ή ημιτελών προϊόντων, έσοδα από Παροχή Υπηρεσιών) τα Έσοδα Κεφαλαίου.

8η Ομάδα: Λογαριασμοί Αποτελεσμάτων

Στην όγδοη ομάδα περιλαμβάνονται οι λογισμοί που αφορούν τη Γενική Εκμετάλλευση, τα Αποτελέσματα (Εκτακτα, Ανόργανα), τις Αποσβέσεις και τα Έσοδα Προηγούμενων Χρήσεων και τον Ισολογισμό.

9η Ομάδα: Αναλυτική Λογιστική Εκμετάλλευσης

Περιλαμβάνονται όλοι οι ενδιάμεσοι λογισμοί της εκμετάλλευσης όπως Διάμεσοι, Αντικρυζόμενοι λογισμοί, οι λογισμοί αναλυτικής λογιστικής εκμετάλλευσης από τους οποίους προσδιορίζεται το κόστος και τα αναλυτικά αποτελέσματα της οικονομικής μονάδας.

10η Ομάδα: (0) Λογισμοί Τάξεως

Περιλαμβάνονται όλοι οι λογισμοί που αφορούν ξένα περιουσιακά στοιχεία και παρέχουν σημαντικές πληροφορίες και χρήσιμα στατιστικά στοιχεία.

Σύμφωνα με τα προεδρικά διατάγματα ο τρόπος, ο χρόνος και η διαδικασία εφαρμογής του Ε.Γ.Λ.Σ. είναι υποχρεωτικής μορφής σ' ολόκληρη τη χώρα και σ' όλες τις οικονομικές μονάδες που υπόκεινται στις διατάξεις του νόμου 1041/1980, με τον οποίο καθιερώθηκε ο θεσμός του Ε.Γ.Λ.Σ.

Οι βασικές αρχές του Ε.Γ.Λ.Σ. είναι τρείς:

- I. Αρχή της αυτονομίας.
- II. Αρχή της κατά είδος συγκεντρώσεως των αποθεμάτων, εξόδων και εσόδων.
- III. Αρχή της καταρτίσεως του λογισμού της γενικής εκμετάλλευσης με λογιστικές εγγραφές.

I. Με τον όρο αρχή της αυτονομίας νοείται ότι το καθένα από τα τρία ανεξάρτητα μέρη στα οποία υποδιαιρείται το Ε.Γ.Λ.Σ., δηλαδή η Γενική Λογιστική, η Αναλυτική Λογιστική Εκμετάλλευσης και οι Λογισμοί Τάξεως, θα λειτουργεί ως ιδιαίτερο λογιστικό κύκλωμα. Αποκλείεται δηλαδή να κινηθούν χρεωπιστούμενοι με την ίδια εγγραφή δύο λογισμοί που ανήκουν σε δυο διάφορα μέρη του σχεδίου. Η αρχή αυτή είναι αυτονόητη για τους λογισμούς τάξεως που όπως είναι γνωστό από τη λογιστική θεωρία ανοίγονται κατά ζεύγη και κινούνται αμοιβαία με απόλυτη αντιστοιχία, ώστε έξ ορισμού αποτελούν ανεξάρτητη λογιστική περιοχή. Η αυτονομία όμως της Αναλυτικής Λογιστικής Εκμετάλλευσης σε σχέση με τη Γενική Λογιστική είναι κάτι που απαιτεί κάποιες διευκρινίσεις.

Όπως είναι γνωστό, όταν λειτουργεί λογιστική κόστους, τα κονδύλια που διαμορφώνουν το κόστος: 1) εγγράφονται σε λογισμούς κατά είδος 2) ομαδοποιούμενα μεταφέρονται σε λογισμούς κατά προορισμό (θέσεις κόστους) 3) από τους λογισμούς αυτούς βαρύνουν τους τελικούς κοστολογικούς φορείς (προϊόντα ή υπηρεσίες) ώστε το κόστος των διατιθέντων φορέων σε συσχέτισμό με τα αντίστοιχα έσοδα να δώσει αναλυτικά αποτελέσματα.

Με τη διαδικασία αυτή, οι αρχικοί λογισμοί της κατά είδος λογιστικής κατάταξης εξαφανίζονται λόγω μεταφοράς των κονδυλίων τους στους λογισμούς κατά προορισμό και στη συνέχεια στους τελικούς φορείς. Ανάλογο συμβαίνει και με τα έξοδα, όπου και πάλι καταλήγουμε σε μία κατά τελικό φορέα συσχέτιση προς το αντίστοιχο κόστος. Έτσι όμως δεν είναι δυνατό να συγκροτηθεί ο λογισμός Γενικής Εκμετάλλευσης με λογιστικές εγγραφές, αλλά μόνο εξωλογιστικά μπορεί αυτό να γίνει.

Αν πάλι η οικονομική μονάδα θελήσει να καταρτίσει με λογιστικές εγγραφές το λογισμό Γενικής Εκμετάλλευσης, θα βρεθεί σε αδυναμία να έχει με λογιστικές εγγραφές κοστολόγηση και αναλυτικά αποτελέσματα.

Το Γαλλικό Λογιστικό Σχέδιο κατόρθωσε, και εδώ είναι η σημαντική συμβολή του στην παραγωγή της Λογιστικής, να συγκεντρώσει τις δυο αυτές αντίθετες επιδιώξεις εισάγοντας την αυτονομία της αναλυτικής λογιστικής εκμετάλλευσης ώστε να επιτυγχάνονται ταυτόχρονα με λογιστικές εγγραφές και οι δύο στόχοι δηλαδή:

- α. Η γενική λογιστική να οδηγεί στην κατάρτιση λογισμού Γενικής Εκμετάλλευσης.
- β. Η Αναλυτική Λογιστική Εκμετάλλευσης να οδηγεί στον υπολογισμό αναλυτικών αποτελεσμάτων κατά κοστολογικό φορέα, κλάδο δραστηριότητας κ.τ.λ.

Η ανεξαρτησία των δυο λογιστικών διασφαλίζεται με τους λεγόμενους "ανακλαστικούς λογαριασμούς" ή διάμεσους-αντικρυζόμενους λογισμούς όπως τους αποκαλεί το Ε.Γ.Α.Σ. Ο κανόνας λειτουργίας τους είναι ότι όταν ένας λογισμός της Αναλυτικής Λογιστικής Εκμετάλλευσης πρόκειται να δεχθεί κατά προορισμό ένα κονδύλι, δεν κινείται αντίστοιχα ο λογισμός της Γενικής Λογιστικής όπου το ποσό αυτό εμφανίζεται κατά είδος, αλλά δημιουργείται πάλι στην αναλυτική Λογιστική Εκμετάλλευσης, ένας "ανακλαστικός" λογισμός με υπόλοιπο αντίθετο εκείνου της Γενικής Λογιστικής.

Έτσι οι λογισμοί κατά είδος παραμένουν στη Γενική Λογιστική ανόθευτοι, για να οδηγήσουν στο τέλος της χρήσης, στη σύνταξη του λογισμού Γενικής Εκμετάλλευσης ενώ η Αναλυτική Λογιστική μπορεί να λειτουργήσει αυτοδύναμα, διασφαλίζοντας τον υπολογισμό των αναλυτικών αποτελεσμάτων στο ανεξάρτητο πια κύκλωμά της.

Είναι ευνόητο ότι ανακλαστικοί λογισμοί ανοίγονται τόσο για τα στοιχεία κόστους όσο και για τα έσοδα της εκμετάλλευσης. Το ότι η Αναλυτική Λογιστική Εκμετάλλευσης λειτουργεί σε ιδιαίτερο λογιστικό κύκλωμα, επιτρέπει την τήρησή της και σε ιδιαίτερα λογιστικά βιβλία (Ημερολόγια-Καθολικά) ανεξάρτητα από εκείνα της Γενικής Λογιστικής αν η οικονομική μονάδα επιθυμεί κάτι τέτοιο.

Έτσι η αυτοτέλεια των δυο λογιστικών κυκλωμάτων τονίζεται περισσότερο. Αυτό έχει τα εξής πλεονεκτήματα:

- α. Καλύτερη ενημερότητα στο τέλος κάθε κοστολογικής περιόδου, επειδή η γενική λογιστική μπορεί να προχωρήσει απρόσκοπτα, χωρίς να χρειάζεται να περιμένει να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες της αναλυτικής λογιστικής που συνήθως καθυστερούν.

β. Η τήρηση της αναλυτικής λογιστικής μπορεί να ανατεθεί σε μία ολιγομελή ομάδα έμπιστων στελεχών της οικονομικής μονάδας ώστε να διασφαλισθεί η μυστικότητα της πράγμα που πολλές φορές είναι απαραίτητο επειδή οι λογαριασμοί κοστολογήσεως ενδέχεται να απεικονίζουν απόρρητες τεχνολογικές διαδικασίες ή αναλυτικά αποτελέσματα που η οικονομική μονάδα δε επιθυμεί να γίνουν γνωστά.

γ. Λόγω της υποχρεωτικής εφαρμογής, από την πολιτεία, του Ε.Γ.Λ.Σ. μπορεί η υποχρεωτικότητα να περιορισθεί μόνο στην Γενική Λογιστική και στους Λογισμούς Τάξεως ενώ η εφαρμογή της Αναλυτικής Λογιστικής θα ήταν δυνατόν να παραμείνει προαιρετική. Το Ε.Γ.Λ.Σ. παρέχει πάντως την ευχέρεια να συγχωνευθούν και να λειτουργήσουν σε ενιαίο σύστημα η γενική και η αναλυτική λογιστική με την προϋπόθεση όμως ότι από την συγχώνευση αυτή δε θα θιγούν οι άλλες δυο βασικές αρχές.

II. Με την αρχή της κατά είδος συγκεντρώσεως των αποθεμάτων, εξόδων και εσόδων το πλέγμα των λογισμών που θα δεχθεί τα κονδύλια τα οποία σχετίζονται με αποθέματα (αρχικά αποθέματα, αγορές χρήσεως) τα έξοδα, τα έσοδα και κατ'επέκταση τα έκτακτα και ανόργανα αποτελέσματα, διαρθρώνεται με κριτήριο το είδος των αντίστοιχων κονδυλίων. Στη διάρκεια της χρήσης δεν επιτρέπονται μεταφορές των κονδυλίων αυτών σε λογισμούς κατά προορισμό. Έτσι τα υπόλοιπα τους διαμορφώνουν, στο τέλος της χρήσης, οικονομικά μεγέθη προσδιοριστικά των διαφόρων στοιχείων της γενικής εκμετάλλευσης.

III. Η αρχή της καταρτίσεως του λογαριασμού της γενικής εκμετάλλευσης με λογιστικές εγγραφές είναι αποτέλεσμα της προηγούμενης αρχής.

Ο λογισμός της γενικής εκμετάλλευσης μπορεί ευχερέστατα να σχηματισθεί έπειτα από τη μεταφορά σ' αυτόν όλων εκείνων των οικονομικών μεγεθών, που τον διαμορφώνουν, εφόσον αυτά προκύπτουν από τους λογαριασμούς κατά είδος.

Δομή του σχεδίου λογισμών. Στα πλαίσια που διαγράφει το άρθρο 49 του Νόμου 1041/1980 οι πρωτοβάθμιοι λογισμοί κατατάσσονται στις 10 προβλεπόμενες ομάδες, από τις οποίες οι οκτώ πρώτες αποτελούν το κύκλωμα της γενικής λογιστικής, η ένατη προορίζεται για την αναλυτική λογιστική εκμετάλλευσης και η δέκατη περιλαμβάνει τους λογισμούς τάξεως.

Το κύκλωμα της γενικής λογιστικής διαρθρώνεται σχηματικά ως εξής:

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Ομάδες 1, 2 και 3: Λογισμοί Ενεργητικού
Ομάδες 4 και 5 : Λογισμοί Παθητικού

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΙΚΟΙ ΤΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ

Ομάδα 6: Λογισμοί οργανικών εξόδων
Ομάδα 7: Λογισμοί οργανικών εσόδων
Ομάδα 8: Λογισμοί αποτελεσμάτων.

Όπως βλέπουμε οι πέντε πρώτες ομάδες περιέχουν λογισμούς που το υπόλοιπό τους στο τέλος της χρήσης διαμορφώνουν τον ισολογισμό, ενώ οι λογισμοί των τριών επομένων ομάδων έπειτα από την πραγματοποίηση και την εγγραφή κατανομής του κέρδους ή τη μεταφορά της ζημιάς εις νέο, εμφανίζονται όλοι εξισωμένοι.

Σε κάθε ομάδα περιλαμβάνονται δέκα πρωτοβάθμιοι λογισμοί, χαρακτηριζόμενοι με διψήφιο κωδικό αριθμό που το πρώτο ψηφίο του είναι το χαρακτηριστικό της ομάδας ενώ το δεύτερο ψηφίο είναι ενδεικτικό της

τάξεως του λογ|σμού μέσα στην ομάδα. Πρέπει να σημειωθεί ότι ο τελευταίος διψήφιος κωδικός κάθε ομάδας (δεύτερο ψηφίο το 9) εκτός της ομάδας 8, δεν χαρακτηρίζει πρωτοβάθμιο λογ|σμό αλλά όμιλο πρωτοβαθμίων λογ|σμών προαιρετικής χρησιμοποίησης, που χρησιμεύουν για την ανάπτυξη λογ|σμων υποκαταστημάτων χωρίς λογιστική αυτοτέλεια.

Η ταξινόμηση των λογαριασμών. Σε κάθε λογιστικό σχέδιο το σύστημα που θα επιλεγεί για την ταξινόμηση των λογ|σμών έχει μεγάλη σημασία. Και αυτό επειδή η βάση της ταξινόμησης, το πλήθος δηλαδή των πρωτοβαθμίων λογ|σμών που θα αποτελέσει τη "χωρητικότητα" κάθε ομάδας και η δυνατότητα αναλύσεως κάθε λογ|σμού σε περισσότερους ή λιγότερους λογ|σμούς της αμέσως επόμενης βαθμίδας, αποτελεί καθοριστικό παράγοντα της δομής του σχεδίου.

Κάθε σχέδιο χαρακτηρίζεται από το πλάτος, το βάθος του και την ελαστικότητά του. Το Ε.Γ.Λ.Σ. είναι μια αδιάσειστη πραγματικότητα. Είναι ένα σχέδιο που έχει συνταχθεί με επιστημονική ευσυνειδησία και βαθιά επίγνωση των ελληνικών συνθηκών, ώστε να εξυπηρετήσει κατά τον καλύτερο τρόπο τις λογιστικές ανάγκες των οικονομικών μονάδων που θα το εφαρμόσουν.

Αν θέλουμε να κάνουμε μια γενικότερη αξιολόγησή του, πρέπει να πούμε ότι χαρακτηρίζεται από πληρότητα, έχοντας υιοθετήσει τις καλύτερες λύσεις που έχουν δοθεί από ξένα σχέδια, ενώ παράλληλα απόφυγε να επαναλάβει βασικές αδυναμίες τους. Και δεν είναι λίγα τα σημεία εκείνα στα οποία προχωρεί πέρα από τα ξένα σχέδια, εισάγοντας δικές τους ρυθμίσεις.

Ετσι με το Ε.Γ.Λ.Σ. επιτέλους η χώρα μας απόκτησε το όργανο που θα αποτελέσει τον κύριο συντελεστή της τόσο απαραίτητης λογιστικής τυποποίησης, με απώτερο αποτέλεσμα την οικονομική ανάπτυξη της χώρας μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ Ε.Γ.Λ.Σ. ΣΤΙΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Λογισμοί των Ναυτιλιακών Επιχειρήσεων

Οι Ναυτιλιακές επιχειρήσεις λόγω της ιδιορρυθμίας των εργασιών τους χρησιμοποιούν διαφοροποιημένους λογισμούς. Οι πιο συγκεκριμένοι είναι οι εξής:

Στο Ενεργητικό

1. Ναυλωτές και Πρακτορεία

Σ' αυτό το λογαριασμό περιλαμβάνονται όλες οι απαιτήσεις της ναυτιλιακής επιχείρησης κατά την πώληση των εισιτηρίων από τον κάθε ναυλωτή. Μέσω αυτού του λογαριασμού φανερώνεται η πελατειακή σχέση στη ναυτιλιακή επιχείρηση αντί του λογισμού "πελάτες" που χρησιμοποιεί μια εμπορική επιχείρηση. Ο λογισμός Ναυλωτές και Πρακτορεία πιστώνεται με τις εισπράξεις από τις πωλήσεις εισιτηρίων φορτωτικών, φορτοαποδείξεων, κ.τ.λ. και χρεώνεται με τα εκδιδόμενα εισιτήρια ή το ποσό του καθορισμένου ναύλου. Σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ. αυτός ο λογισμός τηρείται στην 3η ομάδα στον κωδικό 30 και αναλύεται ως εξής:

30.00 Ναυλωτές και Πρακτορεία εσωτερικού

30.01 Ναυλωτές και Πρακτορεία εξωτερικού

Με τριτοβάθμιους

30.00.001 Ναυλωτές εσωτερικού πλοίου "Α"

30.00.002 Ναυλωτές εσωτερικού πλοίου "Β".

2. Καύσιμα

Σ' αυτόν το λογισμό καταχωρούνται όλα τα υλικά που χρησιμοποιούν τα πλοία για τη μετακίνησή τους (π.χ. γαιάνθρακες στα παλιά χρόνια -

πυρηνική ενέργεια - προσπάθειες χρησιμοποίησης). Όμως το κυριότερο μέσο κινητήριας δύναμης των πλοίων είναι το πετρέλαιο. Ο εφοδιασμός των πλοίων με καύσιμα BUNKERS γίνεται στα διάφορα λιμάνια που προσεγγίζουν ή στους σταθμούς ανεφοδιασμού που βρίσκονται σε διάφορα σημεία της υδρογείου.

Λογιστικά ο λογισμός καύσιμα επιμερίζεται στους λογισμούς εκμετάλλευσης κάθε πλοίου ή ταξιδιού. Επίσης μπορεί να επιμεριστεί ανάλογα με τη χρονική περίοδο εκμετάλλευσης του πλοίου (μήνας, έτος) ή ανάλογα με το συγκεκριμένο αντικείμενο εκμετάλλευσης (μεταφορά μεταλλευμάτων, κ.ά.).

Η σωστότερη κατανομή της δαπάνης των καυσίμων γίνεται βάση της πραγματικής κατανάλωσης παίρνοντας στοιχεία που τηρεί ο άμηχανικός στο Ημερολόγιο Μηχανής και που βέβαια ελέγχονται από την τεχνική υπηρεσία της επιχείρησης. Όμως το πιο σημαντικό είναι η επιλογή της ορθότερης τιμής πάνω στην οποία θα υπολογισθεί η αξία της ποσότητας που καταναλώθηκε και που θα χρησιμοποιηθεί για τη χρέωση του αντίστοιχου λογισμού εκμετάλλευσης, δεδομένου ότι οι τιμές ποικίλουν από τόπο σε τόπο και από χρόνο σε χρόνο. Το πλοίο δεν έχει τη δυνατότητα να επιλέξει το σταθμό ανεφοδιασμού και έτσι ανεφοδιάζεται σύμφωνα με τους σταθμούς που βρίσκονται στη γραμμή του δρομολογίου του. Η σωστότερη κοστολόγηση τιμής καυσίμων είναι βάση της τιμής των τελευταίων παραλαβών. (LAST IN-FIRST OUT).

Σύμφωνα με το Ε.Γ.Α.Σ. παρακολουθείται στην 2η ομάδα ως εξής:

25	Αναλώσιμα Υλικά
25.94	Καύσιμα και Λιπαντικά
25.94.01	DIESEL
25.94.01.01	DIESEL πλοίο "Α"

Ο λογισμός καύσιμα χρεώνεται :

- α. Με την αξία των καυσίμων που παραλαμβάνει το κάθε πλοίο σύμφωνα με τα τιμολόγια.
- β. Με τα έξοδα προσέγγισης του πλοίου στο σταθμό ανεφοδιασμού με τα μεσιτικά και με κάθε έξοδο που αφορά τον ανεφοδιασμό του πλοίου.
Πιστώνεται με τα καταναλωθέντα καύσιμα και χρεώνεται ο λογισμός εκμίσθης πλοίου.

3. Λιπαντικά

Στα λιπαντικά λόγω της ανακύκλωσης (καθαρισμός) των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων, δεν μπορεί εύκολα να προσδιοριστεί η ποσότητα αχρησιμοποίητου λιπαντικού δηλαδή η πραγματική κατανάλωση. Λογιστικά τηρούνται λογισμοί κατά ποιότητα ορυκτελαίων και λιπαντικών, και μόνο με σωστή μηχανική οργάνωση γίνεται η παρακολούθηση της ποσότητας που χρησιμοποιείται.

Ο λογισμός λιπαντικά χρεώνεται με την ποσότητα αγορών και τα αποθέματα και πιστώνεται με την ποσότητα κατανάλωσης και χρεώνονται οι λογισμοί εξόδων. Σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ. παρακολουθείται στην 2η ομάδα στο λογισμό

25	Αναλώσιμα υλικά
25.94	Λιπαντικά και Καύσιμα
25.94.00	FUEL OIL
25.94.00.01	FUEL OIL πλοίο "Α"

4. Ασφάλιστρα

Ο λογισμός αυτός αφορά τα πάσης φύσης καταβαλλόμενα από τον πλοιοκτήτη ασφάλιστρα σε μία ή περισσότερες ναυτασφαλιστικές επιχειρήσεις.

Ετσι τηρούνται τόσοι λογ|σμοί όσες οι κατηγορίες των καταβαλλομένων ασφαλίσεων όπως:

- Λογ|σμοί ασφαλίσεων σκάφους και μηχανών.
- Λογ|σμοί ασφαλίσεων κατά κινδύνων πολέμου.
- Λογ|σμοί ασφαλίσεων ναύλων.
- Λογ|σμοί ασφαλίσεων διαφυγόντων κερδών.

Η χωρίζεται σε δύο κατηγορίες:

- α. Λογ|σμός Ασφάλειες
- β. Λογ|σμός μικροασφάλειες ή αλληλοασφάλειες.

Ο λογ|σμός "ασφάλειες" χρεώνεται με τα ασφάλιστρα που καταβάλλονται ή που οφείλονται. Πιστώνεται: Αν πρόκειται για επιβατηγά τακτικών γραμμών με χρέωση του λογ|σμού Εκμετάλλευση πλοίου. Εάν πρόκειται για κρουαζιερόπλοια ή φορτηγά με χρέωση του λογ|σμού ταξίδια αναλογικά κάθε μέρα. Δηλαδή διαιρούνται το σύνολο των ασφαλίσεων δια των ημερών ασφάλισης ή δια 365. Εάν το πλοίο παραμείνει σε λιμάνι περισσότερες από 30 ημέρες γίνεται επιστροφή ασφαλίσεων και πιστώνεται ο λογ|σμός "Ασφάλειες".

Ο λογ|σμός "Μικροασφάλειες ή αλληλοασφάλειες" χρεώνεται με τις εισφορές τακτικές ή έκτακτες στους αλληλοασφαλιστικούς συνεταιρισμούς για τους κινδύνους που δεν καλύπτονται από τις ασφαλιστικές εταιρείες. Πιστώνεται με τη μεταφορά του στους λογ|σμούς "Εκμετάλλευσης" ή "Ταξίδι".

5. Χρηματοδοτικά έξοδα

Πρόκειται για έξοδα τα οποία συνοδεύουν την από μέρους της ναυτιλιακής επιχείρησης λήψη μακροπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανείων, όπως είναι οι τόκοι και οι προμήθειες των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Η κατηγορία αυτή αποτελεί υποκλάδο γιατί τα χρηματοδοτικά έξοδα καταβάλλονται, ανεξάρτητα από το αν το πλοίο κινείται και πραγματοποιεί έργο, για τα δάνεια που λήφθηκαν γι' αυτό και καλύπτονται από "προτιμώμενης υποθήκης" (ενυπόθηκα δάνεια). Αν υπάρχουν διάφορες κατηγορίες δανείων, ανοίγονται αντίστοιχοι λογισμοί που αναλύονται ανάλογα με το φορέα της πιστοδότησης.

Σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ. τηρείται στην 5η ομάδα στο λογισμό:

53	Πιστωτές Διάφοροι
53.10	Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις
53.10.00	Ασφάλιστρα
53.10.00.01	Ασφάλιστρα πλοίου "Α"
53.10.00.02	Ασφάλιστρα πλοίου "Β"

6. Εισφορές προς Αλληλοασφαλιστικούς Οργανισμούς
Πλοιοκτητών

Οι πλοιοκτήτες για να μπορούν οι οργανισμοί αυτοί να συντηρούνται και να πραγματοποιούν το πολύ ουσιώδες γι' αυτές έργο, καταβάλλουν σ' αυτή ετήσιες βασικές (τακτικές) εισφορές με βάση αφενός την ολική χωρητικότητα των πλοίων της ιδιοκτησίας τους και αφετέρου της συχνότητας που προσφεύγουν στο CLUB για απαιτήσεις (CLAIMS) αποζημίωσης και προστασίας, όπως και ενδεχόμενα, πρόσθετες εισφορές. Οι εισφορές αυτές παρακολουθούνται μ' ένα ενιαίο λογισμό.

7. Εισφορές προς ναυτεργατικές οργανώσεις

Σε ορισμένες χώρες όπως π.χ. στην Ελλάδα οι πλοιοκτήτες υποχρεώνονται από την κείμενη νομοθεσία να καταβάλλουν εισφορές και προς τις οργανώσεις του προσωπικού των πλοίων. Για τις εισφορές αυτές τηρείται χωριστός λογισμός εξόδων.

8. Εισφορές προς εφοπλιστικές οργανώσεις

Οι πλοιοκτήτες οφείλουν να καταβάλλουν εισφορές προς τις οικείες, εθνικές και ίσως διεθνείς οργανώσεις για τη συντήρησή τους και την εκπροσώπηση του συνόλου των πλοιοκτητών (κεντρική οργάνωση, κλαδικές οργανώσεις, λ.χ. στην Ελλάδα, Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών και Ένωση Εφοπλιστών Ακτοπλοϊκών Επιβατηγών Πλοίων). Για την κατηγορία αυτή εξόδων ανοίγεται ένας λογισμός που περιλαμβάνει όλες τις σχετικές εισφορές.

9. Εξοδα συντήρησης Ασυρμάτου

Πρόκειται για ένα περιληπτικό λογισμό εξόδων, που περιλαμβάνει όλα τα ετήσια έξοδα διατήρησης και συντήρησης του ασυρμάτου του πλοίου (συνδρομές ενοίκια, δαπάνες επισκευών και συντήρησης).

10. Εξοδα συντήρησης ναυτιλιακών οργάνων

Στον λογισμό αυτό καταχωρούνται όλα τα έξοδα που καταβάλλονται για τη συντήρηση και επισκευή των διαφόρων οργάνων ναυτιλίας (πυξίδες, ραντάρ, αυτόματοι πιλότοι, βυθόμετρα, ταχύμετρα κ.ά.).

11. Φόροι δημοσίου

Στο λογισμό αυτό εντάσσονται οι καταβαλλόμενοι από τη ναυτιλιακή επιχείρηση φόροι, που αφορούν τα πλοία της κυριότητάς της. Στην Ελλάδα η σχετική καταχώρηση είναι ευχερής γιατί μέχρι πρόσφατα ίσχυε η φορολογία κατά κόρο καθαρής χωρητικότητας του πλοίου (και ανάλογα προς την ηλικία του, γιατί τα μέχρι 10 ετών ηλικίας πλοία απαλλάσσονται της φορολογίας).

12. Διάφορα μικροέξοδα

Πρόκειται για λογισμό που περιλαμβάνει τα έξοδα που δεν εντάσσονται

σε κάποιον από τους παραπάνω λογισμούς και που αφορούν πραγματοποιούμενα μικροέξοδα όπως διάφορα τέλη, εμβαστικά κ.ά.

13. Αναλογία γενικών εξόδων και εσόδων διοίκησης της επιχείρησης

Προκειμένου για ολόκληρη την επιχείρηση, ο λογισμός γενικών εξόδων και εσόδων διοίκησης, περιλαμβάνει τα έξοδα εκείνα που αφορούν το σύνολο της επιχείρησης όπως είναι: τα ενοίκια των γραφείων, τα έξοδα τηλεπικοινωνίας των γραφείων, η γραφική ύλη, οι δαπάνες των γραφείων της επιχείρησης σ'άλλα σημεία εκτός από την έδρα της, οι πάγιες αμοιβές των οργάνων διοίκησης και του λοιπού έμμισθου προσωπικού (αρχιπλοίαρχοι, αρχιμηχανικοί, λογιστές, υπάλληλοι γραφείου) τα οδοιπορικά, τα έξοδα κίνησής τους, κ.ά.

Προκειμένου όμως ειδικά για κάθε πλοίο της ναυτιλιακής επιχείρησης, οι παραπάνω δαπάνες επιμερίζονται με βάση το ασφαλές κριτήριο της χωρητικότητας κάθε πλοίου και κατανέμονται ανάλογα σε κάθε πλοίο.

14. Τέλος στους λογισμούς "διαθέσιμου ενεργητικού" ή "διαθέσίμων" περιλαμβάνονται τα ρευστά ή στοιχεία του ενεργητικού όπως είναι: τα διαθέσιμα ταμείου, οι καταθέσεις όψεως και τα άμεσης ρευστοποίησης χρεώγραφα. Οι σχετικοί λογισμοί είναι:

- Λογισμός Ταμείου ή Ταμείο
- Λογισμός ή Λογισμοί Καταθέσεων όψεως ή Τράπεζες
- Ρευστοποιήσιμα Χρεώγραφα
- Λογισμός "Ξένο Συνάλλαγμα"

Λέγοντας συνάλλαγμα στη λογιστική εννοούμε όλα τα ξένα χαρτονομίσματα, τα ξένα τραπεζογραμμάτια, τα πιστωτικά έγγραφα σε ξένες νο-

μισματικές μονάδες όπως είναι, τα γραμμάτια, οι συναλλαγματικές, επιταγές, φορτωτικές, πιστωτικές επιστολές, ξένες ομολογίες, ξένες μετοχές, τοκομερίδια των ξένων μετόχων. Επίσης συνάλλαγμα εννοούμε και όλα τα χρυσά και αργυρά νομίσματα.

Η λογιστική παρακολούθηση των συναλλαγών σε ξένα νομίσματα είναι όμοια με τη λογιστική των εμ|των των οποίων η τιμή αυξομειώνεται και λειτουργεί ή ως περιληπτικός μικτός λογ|σμός ή ως αμιγής λογ|σμός. Όταν λειτουργεί σαν περιληπτικός μικτός. Αγοράζουμε π.χ. μάρκα. Χρεώνουμε το λογ|σμό "Συνάλλαγμα" και τον αναλυτικό "Μάρκα" στην τιμή που τα πληρώσαμε.

Στην συνέχεια όταν πουλήσουμε μάρκα θα χρεωθεί ο λογ|σμός "Ταμείο" και θα πιστωθούν οι λογ|σμοί "Συνάλλαγμα" και "Μάρκα" στην τιμή που τα πουλήσαμε. Όταν θα κάνουμε εικαθάριση (συνήθως στο τέλος της χρήσης) κάνουμε απογραφή των μάρκων που μας έχουν απομείνει και αποτίμηση στη μέση τιμή του τελευταίου δεκαπενθημέρου ή της μέσης τιμής που ισχύει στην 31|12 κάθε χρόνου.

Άλλος τρόπος τήρησης του λογ|σμού είναι το λογιστικό Ισότιμο. Λογιστικό Ισότιμο είναι η θετή τιμή την οποία ορίζει κάθε επιχείρηση για τη λογιστική παρακολούθηση των λογ|σμών που αφορούν ξένα νομίσματα. Εάν πρόκειται να τηρηθεί ο λογ|σμός του ξένου νομίσματος με λογιστικό Ισότιμο είναι προτιμότερο να χρησιμοποιηθεί η μονάδα ως λογιστικό ισότιμο. Σ' αυτή την περίπτωση ο λογ|σμός Συναλλαγματικές Διαφορές λειτουργεί ως μικτός και πρόκειται για συμπληρωματικό λογ|σμό των λογ|σμών απαιτήσεων, υποχρεώσεων και διαθεσίμων σε ξένο νόμισμα και ο οποίος κατάληγει αμιγής αποτελεσματικός όταν έχουν εξισωθεί όλοι οι λογ|σμοί σε ξένο νόμισμα.

Οι συναλλαγματικές διαφορές μπορεί να προκύπτουν κατά τη διενέργεια των αντίστοιχων συναλλαγών (εισπράξεων-πληρωμών) ή από την αποτίμη-

ση σε ξένο νόμισμα των περιουσιακών στοιχείων.

Το Ε.Γ.Λ.Σ. αποκλείει την τήρηση των λογισμών σε ξένο νόμισμα με τη μέθοδο του λογιστικού ισότιμου, έτσι δεν προβλέπεται ως λογισμός συμπληρωματικός ο "Συναλλαγματικές Διαφορές" γιατί σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ. αυτός ο λογισμός είναι αποτελεσματικός.

Μπορεί όμως να ενταχθεί ως συμπληρωματικός στο πλαίσιο του Ε.Γ.Λ.Σ. στους δευτεροβάθμιους λογισμούς.

Ως παράδειγμα σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ. έχουμε:

- 30. Πελάτες
- 30.00 Πελάτες εσωτερικού
- 30.01 Πελάτες εξωτερικού
- 30.01.00 Πελάτης εξωτερικού "Α"
- 30.01.00.00 Πελάτης εξωτερικού "Α" £ 1:1
- 30.01.00.01 Πελάτης "Α" £ Συναλλαγματικές Διαφορές

30.01	30.01.00	30.01.00.00 £ 1:1
1.000X10	150.000 10.000	160.000 10.000 10.000

30.01.00.01 Συν Διαφ.	Συν κές Διαφορές
140.000 10.000	150.000 10.000

Στο Παθητικό

1. Λογισμοί δανείων

Αφορά τα λαμβανόμενα από τη ναυτιλιακή επιχείρηση, τραπεζικά δάνεια που συνήθως είναι μακροπρόθεσμα και εξοφλούνται με τοκοχρεωλυτικές δόσεις με το ανάλογο επιτόκιο.

2. Λογ|σμός προμηθευτές

Στην ομάδα 5η στον πρωτοβάθμιο 50 τηρείται ο λογ|σμός προμηθευτές. Στο λογ|σμό αυτό εντάσσονται οι υποχρεώσεις προς τους προμηθευτές (όχι εμπορευμάτων) κάθε φύσης υλικών και εφοδίων όπως είναι τα καύσιμα, τα λιπαντικά, τα εφόδια πλοίου, τα τρόφιμα, τα ποτά. Όταν γίνει η παραλαβή των εφοδίων, χρεώνονται οι αντίστοιχοι λογ|σμοί του κυκλοφορούντος ενεργητικού με βάση τα τιμολόγια και πιστώνεται ο λογ|σμός του παθητικού "προμηθευτές" που αναλύεται στο αναλυτικό καθολικό κατά προμηθευτή.

3. Λογ|σμός "Ασφαλιστές"

Όταν η εξόφληση των οφειλόμενων ασφαλίσεων από την επιχείρηση δεν γίνει ολοσχερώς παρέχεται πίστωση κι έτσι λειτουργεί ο λογ|σμός Ασφαλιστές που αναλύεται για κάθε ασφαλιστή ξεχωριστά.

4. Λογ|σμός "μεσίτες ασφαλειών"

Λειτουργεί όπως κι ο λογ|σμός "Ασφαλιστές".

5. Λογ|σμός "Αλληλοασφαλιστικοί Οργανισμοί Πλοιοκτητών - CLUBS"

Λειτουργεί όμοια με τους λογ|σμούς "Ασφαλιστές", "Μεσίτες ασφαλειών".

6. Λογ|σμός "Ασφαλιστικοί Οργανισμοί Προσωπικού πλοίων"

Βρίσκεται στην 6η ομάδα στον λογ|σμό 60.03.01. Εμφανίζεται ως χρεωστικός (έξοδο της επιχείρησης) και ειδικότερα ως αναλυτικός λογ|σμός του λογ|σμού εξόδων "Μισθοί προσωπικού πλοίων" (ως προς τις εισφορές του πλοιοκτήτη). Αυτός είναι συνήθως πιστωτικός λογ|σμός με ευρύ περιεχόμενο γιατί περιλαμβάνει και τις εισφορές του πλοιοκτήτη και τις εισφορές των εργαζομένων στα πλοία που

παρακρατούνται από τις αμοιβές των εργαζομένων και αποδίδονται στον δικαιούχο οργανισμό με μέριμνα κι ευθύνη του εργοδότη-πλοιοκτήτη. Ο λογ/σμός πιστώνεται με τις καταβαλλόμενες προς την επιχείρηση κρατήσεις και τις εισφορές του πλοιοκτήτη που αναλογούν.

7. Λογ/σμός "Επισκευαστές"

Βρίσκεται στην 6η ομάδα στο λογ/σμό 64.93.005. Πρόκειται για λογ/σμούς αναφερόμενους σε οφειλές των πλοιοκτητών για διενεργούμενες επισκευές, που γίνονται στα ναυπηγεία ή στις επισκευαστικές βάσεις. Οι οφειλές αυτές εξοφλούνται τμηματικά και ο λογ/σμός αναλύεται κατά επισκευαστή.

8. Λογ/σμός "Πλοίαρχου"

Είναι ιδιόμορφος λογ/σμός και ενδιαφέρον γιατί ο πλοίαρχος ενεργεί, τόσο ως αντιπρόσωπος του πλοιοκτήτη, όσο και ως ηγέτης του προσωπικού του πλοίου (αξιωματικών και πληρώματος), τα συμφέροντα του οποίου πρέπει να προασπίζει. Βρίσκεται στην 3η ομάδα στο λογ/σμό 35.90 και τηρείται ως εξής:

35.90	Πλοίαρχος
35.90.00	Πλοίαρχος "Α"
35.90.00.01	Πλοίαρχος "Α" πλοίου "Α".

Τηρείται για κάθε πλοίαρχο ονομαστικά και αποβλέπει στην παρακολούθηση της διαχείρισης του πλοίαρχου, και πρέπει να παρουσιάζει το ίδιο υπόλοιπο με το λογ/σμό τον τηρούμενο από τον ίδιο το πλοίαρχο και που έχει τίτλο "Γενικός Λογ/σμός Πλοίαρχου".

Ο "Γενικός Λογ/σμός Πλοίαρχου" συντάσσεται από τον πλοίαρχο κάθε πλοίου σε ορισμένα χρονικά διαστήματα και αποστέλλεται στην έδρα (γραφεία) της ναυτιλιακής επιχείρησης μαζί με τα σχετικά δικαιολογη-

τικά των αναγραφόμενων ποσών. Αποτελεί τη λογοδοσία του πλοιάρχου για την οικονομική του διαχείριση στα ανάλογα χρονικά διαστήματα. Συντάσσεται σε τυποποιημένο έντυπο που αποστέλλονται στους πλοιάρχους από τα κεντρικά λογιστήρια των ναυτιλιακών επιχειρήσεων. Τον κεντρικό κορμό του λογισμού αποτελούν οι μισθοδοτικές καταστάσεις του προσωπικού των πλοίων (αξιωματικών-πληρώματος). Όμως εκτός από την πληρωμή του προσωπικού ο πλοίαρχος πραγματοποιεί κι άλλες πληρωμές αλλά και εισπράξεις για τις οποίες λογοδοτεί και τις οποίες περιλαμβάνει στο Γενικό Λογισμό τους (π.χ. Δαπάνες τροφοδοσίας εργαζομένων, έξοδα παλιννόστησής τους κ.ά.). Επίσης οι συνηθισμένες εισπράξεις του πλοιάρχου γίνονται για λογαριασμό του πλοιοκτήτη όπως είσπραξη ναύλου ή μέρος του ναύλου, προκαταβολές λαμβανόμενες από τους πράκτορες της εταιρείας στα λιμάνια εκτός έδρας, εμβάσματα που προέρχονται από τα γραφεία της εταιρείας κ.ά.

Ο λογισμός αυτός πιστώνεται μ'όλα τα εισπραχθέντα ποσά από τον πλοίαρχο και χρεώνεται με τα δαπανηθέντα ποσά για το χρονικό διάστημα που συντάσσεται ο Γενικός Λογισμός Πλοιάρχου. Το υπόλοιπο του λογισμού πρέπει να είναι πιστωτικό και να συμφωνεί με το λογισμό πλοιάρχου που τηρείται στο λογιστήριο της ναυτιλιακής επιχείρησης.

Στο λογιστήριο τηρούνται τόσοι λογισμοί πλοιάρχων όσα είναι και τα πλοία που έχει ή διαχειρίζεται η ναυτιλιακή επιχείρηση. Χρεώνεται με τα εισπραττόμενα ποσά από τον κάθε πλοίαρχο και πιστώνεται με τα καταβαλλόμενα από τον κάθε πλοίαρχο ποσά για λογαριασμό των πλοιοκτητών ή για λογισμό της εταιρείας.

9. Λογισμοί εσόδων

Καταχωρούνται τα οργανικά έσοδα της ναυτιλιακής επιχείρησης από τη δράση της και τα ανόργανα τα οποία μπορούν να προέρχονται από κάθε άλλη πηγή της επιχείρησης.

Τα οργανικά έσοδα της ναυτιλιακής επιχείρησης έχουν ως κύρια πηγή τους ναύλους των πλοίων που ανήκουν ή διαχειρίζεται η επιχείρηση και τα ναυλομεσιτικά δικαιώματα της επιχείρησης. Ο λογισμός έσοδα από ναύλους όταν υπάρχει χρονοναύλωση τιτλοφορείται "Μισθώματα πλοίων" ενώ όταν υπάρχει ναύλωση κατά ταξίδι "Ναύλος" λειτουργούν ως πρωτοβάθμιοι για κάθε πλοίο χωριστά, μεταφέρονται στο τέλος της χρήσης στους λογισμούς Εκμετάλλευσης. Πιστώνονται σε περίπτωση χρονοναύλωσης με το μηνιαίο μίσθωμα στο τέλος του μήνα, στην περίπτωση ναύλωσης κατά ταξίδι με το συμφωνημένο ναύλο και με το ποσό που δικαιούται να λάβει το πλοίο από τους ναυλωτές για το χρόνο υπεραναμονής σύμφωνα με το ναυλοσύμφωνο. Χρεώνονται με τις οφειλόμενες ναυλώσεις προς τους ναυλομεσίτες και με τα οφειλόμενα προς τους ναυλωτές δικαιώματα, λόγω επιτάχυνσης της φόρτωσης ή της εκφόρτωσης του πλοίου ή όποια δικαιώματα των ναυλωτών αναφέρονται στον ναυλοσύμφωνο.

Η ναυτιλιακή επιχείρηση όμως έχει και ανόργανα έσοδα που δεν προέρχονται από ναυτιλιακή δράση. Τέτοια έσοδα, τα οποία μεταφέρονται στο λογισμό "Εκμετάλλευση Χρήσης" πιθανόν να είναι έσοδα από μισθώματα ακινήτων που ανήκουν στην ναυτιλιακή επιχείρηση, τόκος καταθέσεων Τραπεζών, τόκος ομολογιών που είναι επενδυμένο μέρος των διαθεσίμων της επιχείρησης, συναλλαγματικές διαφορές κ.ά. Γι' αυτά τα έσοδα δημιουργούνται αντίστοιχοι λογισμοί.

10. Διάφοροι πιστωτικοί λογισμοί

Είναι περιληπτικός λογισμός στον οποίο καταχωρούνται διάφορες προσωρινές υποχρεώσεις προς τρίτους (οφειλές) όπως: λογισμός των οφειλόμενων φόρων μισθωτών υπηρεσιών κ.ά.

Στην Καθαρή Θέση:

1. Λογαριασμός "Κεφάλαιο" τηρείται και λειτουργεί ανάλογα προς τη νομική μορφή της ναυτιλιακής επιχείρησης. Αν είναι ατομική επιχείρηση τηρείται απλά ένας λογ|σμός "Κεφάλαιο" που πιστώνεται με το ποσό που καταβάλλει ο πλοιοκτήτης. Αν πρόκειται για εταιρική επιχείρηση δημιουργείται ειδικός λογ|σμός κατά μέτοχο που χρεώνεται και πιστώνεται ο λογ|σμός "Μετοχικό Κεφάλαιο".

2. Λογ|σμοί Εκμετάλλευσης. Μ' αυτούς γίνεται σύνδεση και σύγκριση μεταξύ των πραγματοποιηθέντων εσόδων και των εξόδων και προκύπτει το οικονομικό αποτέλεσμα (κέρδος ή ζημιά) από την κύρια δραστηριότητα της επιχείρησης. Σωστότερη τήρηση είναι να τηρούνται ιδιαίτεροι λογ|σμοί Εκμετάλλευσης για κάθε πλοίο από αυτά που ανήκουν στην επιχείρηση, γιατί πιθανόν να διαφέρει για κάθε πλοίο ο τρόπος ναύλωσης άρα και τα έσοδα, όπως και τα έξοδα. Έτσι όταν συγκεντρωθούν σχηματίζουν το "γενικό λογ|σμό εκμετάλλευσης πλοίων" ο οποίος εμφανίζει και το αποτέλεσμα της οργανικής δράσης της ναυτιλιακής επιχείρησης, που μεταφέρεται στο λογ|σμό "Αποτελέσματα Χρήσης".

3. Λογ|σμός "Αποτελέσματα Χρήσης". Σ' αυτό το λογ|σμό μεταφέρεται - πιστώνεται το αποτέλεσμα (κέρδος) του γενικού λογ|σμού εκμετάλλευσης και με όλα τα έκτακτα κέρδη (συναλλαγματικές διαφορές) και με τα ανόργανα έσοδα (μισθώσεις ακινήτων της επιχείρησης). Χρεώνεται με το τυχόν αρνητικό αποτέλεσμα (ζημιά) του γενικού λογ|σμού εκμετάλλευσης με τα τυχόν ουδέτερα (μη κοστολογηθέντα) έξοδα με έκτακτες ζημιές, με τους μη υπολογισμένους στους λογ|σμούς εκμετάλλευσης φόρους. Το αποτέλεσμα αυτού του λογ|σμού δείχνει την οικονομική πορεία της επιχείρησης τη συγκεκριμένη χρήση.

Ο Ισολογισμός της Ναυτιλιακής λογιστικής.

Ο Ισολογισμός αποτελεί συνοπτική λογιστική απεικόνιση:

- α. της περιουσίας της ναυτιλιακής επιχείρησης (Ενεργητικό + Παθητικό + Καθαρή θέση)
- β. της σχέσης ενεργητικού-παθητικού
- γ. της εικόνας των λογισμών εκμετάλλευσης και της οργανικής λειτουργίας και δράσης της επιχείρησης και
- δ. του τελικού αποτελέσματος από την καθολική δράση της επιχείρησης. Πίνακας 5 και Πίνακας 6.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ Ε.Γ.Λ.Σ.

Λόγω της ταχείας αναπτυσσόμενης εθνικής Ναυτιλίας όπου ο ανταγωνισμός θα είναι οξύτερος ο εφοπλιστής θα πρέπει να έχει ακριβή στοιχεία για τα έσοδα και τα έξοδα της ναυτιλιακής επιχείρησης.

Όμως λόγω των χρονικών διαστημάτων που διαρκεί το ταξίδι των πλοίων δεν μπορεί να υπάρχει ταυτόχρονη ενημέρωση που απαιτεί το Ε.Γ.Λ.Σ. και έτσι γίνονται χρονικές παρεκλίσεις στην ενημέρωση των λογισμών.

Η συνεχής αυξομείωση μεταξύ τιμής αγοράς και τιμής πώλησης του συναλλάγματος δημιουργεί προβλήματα στην αποτίμηση και στην ενημέρωση των λογισμών. Έτσι όταν γίνεται παραλαβή συναλλάγματος από πελάτες-πράκτορες σε διάφορα λιμάνια δεν μπορεί άμεσα να ενημερώνεται το λογιστήριο της ναυτιλιακής επιχείρησης.

Η αχίλλειος πτέρνα της επιτυχίας της προσπάθειας εφαρμογής του Ε.Γ.Λ.Σ. στην ναυτική εταιρεία βρίσκεται στην χωρίς παρεκλίσεις εφαρμογή των σύγχρονων αρχών και αντιλήψεων της Γενικής Λογιστικής, γι' αυτό και το Ε.Γ.Λ.Σ. εγγυάται την ορθή λύση των επιμέρους προβλημάτων.

Στην φορτηγό ποντοπόρο ναυτιλία κατά την εκμετάλλευση πλοίων ξηρού φορτίου, ή δεξαμενόπλοιων, όταν αυτά προσεγγίζουν τους διάφορους λιμένες του δρομολογίου τους δημιουργούν επιτόπου ένα σημαντικό μέρος των εξόδων κινήσεως και συντηρήσεως των (τροφοδοσία καύσιμα, λιμενικά δικαιώματα κ.λ.π.). Τα δικαιολογητικά αυτών των δαπανών αποστέλλονται στην έδρα της επιχείρησης είτε από τους κατά τόπους πράκτορες (AGENTS) και τους Προμηθευτές (SHIPHANDLERS) ή από τον Πλοίαρχο.

Όμως από συνήθεια άγνωστο που οφείλεται και για πολλούς αδικαιολόγητο τα δικαιολογητικά περιέρχονται στο λογιστήριο της Επιχείρησης με σημαντική χρονική καθυστέρηση. Το πρόβλημα θα λυθεί αν επιτύχει η έγκαιρη λογιστική ενημέρωση ώστε οι υπολογισμοί που σχετίζονται με τα οικονομικά αποτελέσματα του πλοίου να γίνονται εγκαίρως και όχι ετεροχρονισμένα.

Στην επιβατηγό ναυτιλία, τα έσοδα των εισιτηρίων των επιβατών, εισπράτονται συνήθως από τους πράκτορες οι οποίοι εκδίδουν εισιτήρια στα διάφορα λιμάνια προσέγγισης του πλοίου και επίσης πληρώνουν τα τοπικά δημιουργημένα διάφορα έξοδα. Κύριο πρόβλημα στην προκειμένη περίπτωση είναι η κατάλληλη οργάνωση, ώστε χωρίς μεγάλη χρονική καθυστέρηση να ενημερώνονται οι τηρούμενοι από τους πράκτορες δοσοληπτικοί λογισμοί της ναυτικής εταιρείας.

Για επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται περισσότερες από μία εκμεταλλεύσεις (είναι συνηθισμένο και στη ναυτιλία) πρέπει να παρακολουθείται, μέσω της λογιστικής, το οικονομικό αποτέλεσμα, χωριστά, από την εκμετάλλευση κάθε πλοίου, και είναι δυνατόν με τις κατάλληλες συγκεντρωτικές εγγραφές να βρεθεί αθροιστικώς και το συγκεκριμένο αποτέλεσμα κάθε εκμετάλλευσης.

Παράδειγμα:

80.00	Γενική Εκμετάλλευση
80.00.50	Εκμετάλλευση Πλοίων
80.00.50.01	Εκμετάλλευση Πλοίου "Α"
80.00.50.02	Εκμετάλλευση Πλοίου "Β"

Διαχωρισμός Εκμετάλλευσης Πλοίων

Δυσκολότερο πρόβλημα είναι η παρακολούθηση πολλαπλών εκμεταλλεύσεων του ίδιου πλοίου.

Οι ναυτιλιακές επιχειρήσεις επίσης αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην προσπάθειά τους να προϋπολογίσουν το κόστος των ταξιδιών γιατί οι αποκλίσεις (τιμών, χρόνου κ.ά.) είναι πολλές κι επικίνδυνες.

Επίσης διάφοροι λογισμοί όπως "Πλοίαρχος", "Αβαρίες" κ.ά. που χρησιμοποιούν οι ναυτιλιακές επιχειρήσεις δεν παρουσιάζονται στο Ε.Γ.Λ.Σ.

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ο Σ

Για όλα αυτά τα ιδιαίτερα προβλήματα των ναυτιλιακών επιχειρήσεων σε σχέση με το Ε.Γ.Λ.Σ. πρέπει βασιζόμενη στην ελαστικότητά του να προσαρμόζεται κάθε επιχείρηση σ'ένα ειδικό κλαδικό λογιστικό σχέδιο το οποίο να καλύπτει και τις ανάγκες της επιχείρησης και την εφαρμογή των διατάξεων του σχεδίου λογαριασμών.

Αξιολογώντας την σημαντική θέση της ναυτιλιακής επιχείρησης στην εθνική οικονομία, θα πρέπει όλοι όσοι ασχολούνται στον τομέα της διοίκησης της ναυτιλίας να προσπαθήσουν μ'όλες τις δυνατότητες που τους παρέχονται να λύσουν τα προβλήματα που παρουσιάζονται και να οργανώσουν σταθερά την πρόοδο αυτού του τομέα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Εισροή ναυτιλιακού συναλλάγματος στην Ελλάδα

(σε χιλιάδες \$)

Χρονο- λογία	Σύνολο	Εμβάσματα εφοπλιστών	Εμβάσματα ναυτιλλομ. ταμεία	Εισφορές σε ασφαλ. εμπορευ- μάτων	Ναύλοι εμπορευ- μάτων	Ανεφοδία- σμός επι- σιευές	Εισιτή- ρια επι- βατών
1972	435.581	237.544	121.202	35.258	23.073	10.289	8.215
1973	600.087	324.676	169.160	34.116	37.101	22.337	12.697
1974	874.410	524.281	201.698	41.787	40.376	48.514	17.754
1975	844.845	417.075	239.836	51.842	55.463	55.315	25.314
1976	914.149	515.745	225.199	88.088	47.252	30.191	7.674
1977	1.126.626	636.461	260.646	98.429	66.677	60.152	4.261
1978	1.177.166	685.802	262.961	115.563	72.603	36.874	3.363
1979	1.518.892	862.117	338.656	170.419	81.989	58.673	7.038
1980	1.815.871	1.067.340	365.515	204.997	92.201	83.189	2.629
1981	1.826.359	1.113.711	300.868	228.315	68.931	111.476	3.058

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Μηνιαίο στατιστικό δελτίο

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Ανάλυση αδήλων πόρων

(σε εκατομμύρια \$)

Ετος	Σύνολο	Ναυτιλιακό συνάλλαγμα	%	Μεταναστευ- τικά εμβά- σματα	%	Ταξιδιω- τικό συ- νάλλαγμα	%
1972	1.605,9	435,6	(27)	575,3	(36)	392,7	(25)
1973	2.195,4	600,1	(27)	735,4	(33)	514,9	(23)
1974	2.495,6	867,1	(35)	673,4	(27)	447,6	(18)
1975	2.836,6	844,8	(30)	781,6	(28)	643,6	(23)
1976	3.178,6	914,1	(29)	803,2	(25)	823,7	(26)
1977	3.699,4	1.126,6	(30)	924,8	(25)	980,6	(27)
1978	4.421,6	1.177,2	(27)	984,4	(22)	1.326,3	(30)
1979	5.662,3	1.518,9	(27)	1.162,2	(21)	1.662,3	(29)
1980	6.158,0	2.816,0	(29)	1.083,0	(18)	1.733,0	(28)
1981	6.477,0	1.826,0	(28)	1.036,0	(16)	1.879,0	(29)

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Μηνιαίο στατιστικό δελτίο

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΜΕΓΕΘΩΝ Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος

(σε σταθερές τιμές, ισοτιμία
δολλαρίου-δραχμής, σε εκατ.
δρχ.

Ετος	Ακαθάριστο Εθνικό Ει- σόδημα	%	Γεωργία	%	Μεταποίηση	%	Μεταφορές	%
1972	312.228		51.543		58.892		13.111	
1973	339.025	8,6	51.204	-0,7	69.228	17,5	18.063	37,8
1974	332.033	-2	53.789	5	67.266	-2,8	26.320	45,7
1975	347.471	4,6	56.733	5,5	70.944	5,5	25.430	-3,4
1976	369.211	6,3	55.971	-1,3	78.029	10	27.516	8,2
1977	381.564	3,3	51.830	7,4	79.143	1,4	33.911	23,2
1978	404.685	6	57.214	10,4	84.341	6,6	35.433	4,5
1979	419.792	3,7	53.616	-6,3	88.998	5,5	45.719	29
1980	427.073	1,7	59.621	11,2	89.125	0,1	54.658	19,6
1981	422.100	-1,2	58.120	-2,5	88.050	-1,2	54.973	0,6
Μέση ετήσια μεταβολή		3,4		1,5		4,7		18,4

Πηγή: ΕΣΥΕ, Στατιστική Επιτηρίδα της Ελλάδος

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΦΩΡΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	
Αποθέματα	Απαιτήσεις και Διαθέσιμα	Καθαρή θέση Προβλέψεις Ηλεκτρονικές Υποχρεώσεις	Εφαρμοσμένες Υποχρεώσεις
ΟΜΑΔΑ 21	ΟΜΑΔΑ 21	ΟΜΑΔΑ 41	ΟΜΑΔΑ 51
10. Έσοδα κέρδη	30. Πρώτες	40. Κεφάλαιο	50. Προβλεπές
11. Κτίρια-επιπλαστάσια κτιρίων-τεχνικά έργα	31. Γραμμάτια Εισπρακτέα	41. Αποβλιτινά-διαφορές Ανάσφαση	51. Γραμμάτια Πληρωτέα
12. Μηχανολογικά-ηλεκτρονικά-εξοπλισμός	32. Παραγγελλίες και Υπολείμματα	42. Αποτελέσματα εις Νέο	52. Τρίτες Αγοραστικά Εφαρμοσμένες Υποχρεώσεις
13. Ρεσταυράκι Μέσα	33. Χωστικές Διαφορές	43. Γραμμάτια για Αύξηση Κεφαλαίου	53. Πιστωτικές Διαφορές
14. Επιπλώ και λοιπός εξοπλισμός	34. Χρεώγραφα	44. Προβλέψεις	54. Υποχρεώσεις από άρθρους-Τέλη
15. Ακίνητο περιουσία υπό Επένδυση & Προβλεπές Κέρδη Πάγιων Στοιχείων	35. Λογισμικοί Διαχειριστές Προκαταβολών και Πιστώσεων	45. Μεταφορέτες Υποχρεώσεις	55. Αποβλιτινά Οργανισμοί
16. Απομεινόμενα & Αποβλιτινά Στοιχεία	36. Μεταβιτινά Λογισμικοί Ενεργητικού	46.	56. Μεταβιτινά Λογισμικοί Παθητικού
17.	37.	47.	57.
18. Συμμετοχές & λοιπές Μεταφορέτες Απαιτήσεις	38. Χρηματικά Διαθέσιμα	48. Λογισμικοί Σύνδεσμοι με το Υποκαταστήματα	58. Λογισμικοί Περιουσιακές Κατανομές
19. Πάγιο Ενεργ. Υπὸ Τέλεση ή άλλων Κέντρων	38. Απαιτήσεις & Διαθέσιμα Υποκ. ή άλλων Κέντρων	49. Προβλέψεις-Μηθ. Υποχρ. Υποκ. ή άλλων Κέντρων	59. Εφαρμοσμένες Υποχρ. Υποκ. ή άλλων Κέντρων
(Ομιλος λ α μ ν)	(Ομιλος λογ α μ ν)	(Ομιλος λογ α μ ν)	(Ομιλος λογ α μ ν)
Σύνολο υπολοίπων των ομάδων 1,2 και 3 (-) Σύνολο υπολοίπων των ομάδων 4 και 5	XXXX XXXX	XXXX	XXXX
Καθαρό Κέρδος (+) ή Καθαρή Ζημία (-)	XXXX Υποκ. Α Β6	XXXX	XXXX

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΦΩΡΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ		ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ		ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ (Μορφοσμοί κατά Προσάρμο)	ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ
Α	Β	Γ	Δ	Ε	ΣΤ
Οργανικά Έσοδα κατ' Είδος	Οργανικά Έσοδα κατ' Είδος	Οργανικά Έσοδα κατ' Είδος	Οργανικά Έσοδα κατ' Είδος	Οργανικά Έσοδα κατ' Είδος	Οργανικά Έσοδα κατ' Είδος
ΟΜΑΔΑ 51	ΟΜΑΔΑ 51	ΟΜΑΔΑ 51	ΟΜΑΔΑ 51	ΟΜΑΔΑ 51	ΟΜΑΔΑ 51 (0)
60. Αποβλιτινά Προσάρμο	70. Πληρωτέα Εισπρακτέα	80. Γενική Επένδυση	90. Διάφορα Αποβλιτινά	00	
61. Αποβλιτινά Τρίτων	71. Πληρωτέα Προϊόντων Εισπρακτέα και Ημετέλων	81. Έσοδα και Αποβλιτινά Αποτελέσματα	91. Αποβλιτινά Έσοδα-Αποβλιτινά και Έσοδα	01. Αλλότρια Περιουσία-κατά Στοιχεία	
62. Παραγγελλίες Τρίτων	72. Πληρωτέα Λοιπών Αποβλιτινών και Αγοραστικών Υποχρεώσεων	82. Έσοδα και Αποβλιτινά Προβλεπόμενων Χρήσεων	92. Κέντρα (Βασικές) Κόστους	02. Χρηματικοί Λογισμικοί Ενεργητικών Αποβλιτινών	
63. Έσοδα - Τέλη	73. Πληρωτέες Υποχρεώσεις (Έσοδα από Παραγγελλίες)	83. Προβλέψεις για Επικινδύνους Κίνδυνους	93. Κόστος Παραγωγής (Παραγωγή σε Εξέλιξη)	03. Απαιτήσεις από Αποβλιτινά Προβλεπές Συμβάσεις	
64. Διαφορα Έσοδα	74. Επιχορηγήσεις & Διαφορα Έσοδα Πληρωτέων	84. Έσοδα από Προβλεπές Προβλεπόμενων Χρήσεων	94. Αποβλιτινά	04. Διαφορα Λογισμικοί Πληρωτέων Χρεωστικοί	
65. Τόκοι και Συναφή Έσοδα	75. Έσοδα Παραπρόσμιμων Λογισμικών	85. Αποβλιτινά Πάγιων Ενεργητικών Κόστους	95. Αποβλιτινά από το Πρότυπο Κόστος	05. Διαφορα Λογισμικοί Πληρωτέων Χρεωστικοί	
66. Αποβλιτινά Πάγιων Στοιχείων Ενεργητικών Κόστους	76. Έσοδα Κεφαλαίων	86. Αποβλιτινά Χρήσεων	96. Έσοδα-Μικτά Αποβλιτινά Αποτελέσματα	06. Πιστωτικοί Λογισμικοί Ενεργητικών Αποβλιτινών	
67.	77.	87.	97. Διαφορές Ενεργητικών και Κατανομήσεων	07. Υποχρεώσεις από Αποβλιτινά Προβλεπές Συμβάσεις	
68. Προβλέψεις Ενεργητικών	78. Ιδιοσχετημένα Πάγια και Χρηματοπιστωτικές Προβλέψεις	88. Αποβλιτινά από Διαθέσιμα	98. Αποβλιτινά Αποβλιτινά	08. Διαφορα Λογισμικοί Πληρωτέων Πιστωτικοί	
69. Οργανικά Έσοδα κατ' Είδος Υπὸ Τέλεση ή άλλων Κέντρων (Ομιλος λ α μ ν)	79. Οργανικά Έσοδα κατ' Είδος Υπὸ Τέλεση ή άλλων Κέντρων (Ομιλος λ α μ ν)	89. Ισολογισμός	99. Επικριτές Διαφορές	09. Λογισμικοί Τέλεση Υπὸ Τέλεση ή άλλων Κέντρων (Ομιλος λ α μ ν)	
Σύνολο εσόδων ομάδας 7 (-) 1) Σύνολο εσόδων ομάδας 6 2) Σύνολο ομάδας 2 μείον τελική Αποστροφή	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	
Αποβλιτινά Εφαρμοσμένες (+) ή (-) Υπόλοιπα λ.μ. 61-85	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	
Καθαρό Κέρδος (+) ή Καθαρή Ζημία (-)	XXXX Υποκ. Α Β6	XXXX	XXXX	XXXX	

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

	Ποσό Κλεισμένης χρήσης 1989 Δρχ.	Αποσβέσεις	Αναπότ. αξία
Β. ΕΣΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ			
4. Λοιπά έξοδα εγκατάστασης	28.050.365	28.050.365	-
	28.050.365	28.050.365	-
Γ. ΠΛΥΣΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ι. ΑΣΦΑΛΤΗΣ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ			
5. Λοιπές Ασύμμετρες Ακτινολογίες	3.000.000	900.000	2.100.000
	3.000.000	900.000	2.100.000
ΙΙ. ΕΝΔΟΣΜΑΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ			
1. Γήπεδα - Οικόπεδα	156.832.875	-	156.832.875
2. Κτίρια & Τεχνικά Έργα	75.395.835	38.797.948	36.597.887
5. Μεταφορικά Μέσα	6.559.102	1.134.223	5.424.879
5α. Πλοία	9.673.819.972	4.231.918.448	5.441.901.524
6. Επιπλα & Λοιπός Εξοπλισμός	49.956.471	25.025.950	24.930.521
7. Αντισηταλιστές υπό εκτέλεση & αρρακταθάλας	1.633.374.088	-	1.633.374.088
Σύνολο Ακινήτων/ήσεων	11.595.998.323	4.296.877.559	7.299.120.764
(ΓΙ + ΓΙΙ)			7.301.220.754
ΙΙΙ. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΜΙΚΡΟΠΡΟΒΕΔΜΕΣ ΑΡΧΗΤΕΧΝΟΚΟΜΙΚΕΣ ΔΙΔΙΤΗΣΕΙΣ			
1. Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρ.			
7. Λοιπές Μικροπρόβεδμεσ εταιρήσεως			
			4.750.000
ΙV. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΜΙΚΡΟΠΡΟΒΕΔΜΕΣ ΑΡΧΗΤΕΧΝΟΚΟΜΙΚΕΣ ΔΙΔΙΤΗΣΕΙΣ			
4. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
1. ΑΠΟΒΕΜΑΤΑ			
1. Εμπειρεύματα			1.728.045
4. Καύσιμα-Αιθαντικά			6.478.035
5. Προκαταβολές για αγορά Αποθεμάτων			7.307.698.795
			157.156.988
			44.395.700
			10.328.819
			211.681.507
ΙΙ. ΔΙΔΙΤΗΣΕΙΣ			
1. Πρακτορεία (Πελάτες)			509.158.689
3α. Δείξες για είσοδο			139.984.228
4. Κεφάλαιο Εισπρακτέο στην επόμενη χρήση			412.088.225
10. Επιστολές-Επίδοκα Πελάτες & Χρεώστες			31.983.146
Μέσων Προβλέψεως			30.083.270
11. Χρεώστες Διάφορα			1.899.876
			62.811.661
			1.125.952.675
ΙΙΙ. ΧΡΕΩΤΑΡΑ			
1. Μετοχές			3.830.915
			3.830.915
ΙV. ΔΙΑΒΕΣΙΜΑ			
1. Ταμείο			3.557.562
3. Καταθέσεις όψεως & Προθεσμίας			303.733.504
			307.291.066
ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (ΔΙ + ΔΙΙ + ΔΙΙΙ + ΔΙV)			1.648.956.167
Ε. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			
1. Έξοδα επόμενων χρήσεων			33.945.318
2. Έσοδα χρήσεως Εισπρακτέα			1.292.133
			35.237.451
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Γ + Δ + Ε)			8.991.892.417

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΣΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ
 2. Χρεωστικοί λογαριαμοί Εγγυήσεων & εμπραγμάτων ασφαλείων

Σημείωση: Στο πλαίσιο της εταιρείας έχουν γραφεί υποθήκες συνολικού ποσού Δρχ. 12.988.000.000 σε ασφαλεία Τραπεζικών Δανείων Υπολοίπου την 31-12-89 Δρχ. 3.677.424.173
 Η εταιρεία υπολογίζει κατά πόδια τακτική την πρόβλεψη αποζημίωσης του προσωπικού της για το σύνολο της οφειλόμενης αποζημίωσης λόγω καταγγελίας της σύμβασης εταιρείας.

13.042.116.000
 13.042.116.000
 12.988.000.000

ΠΡΟΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1989

ΠΑΘΗΤΙΚΟ
 Ποσό Κλεισμένης χρήσης 1989 Δρχ.

Α. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΙΑ	
Ι. ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
(1.761.188 μετοχές των 1000 Δρχ.)	
1. Καταβλημένο	1.349.089.775
2. Οφειλόμενο	412.098.225
	1.761.188.000
ΙΙ. ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΠΟ ΕΚΔΟΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟ ΑΡΙΘΜΟ	460.159.375
ΙΙΙ. ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ & ΕΠΙΚΡΗΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	
2. Διαφορές από συναρροαρμογή αξίας λοιπών επενδύσεων στοιχείων	463.185.000
3. Επικρητηρήσεις επενδύσεων λόγω Ενεργητικού	463.185.000
ΙV. ΑΠΟΒΕΜΑΤΙΚΑ ΚΕΦΑΛΙΑ	
1. Τακτικό Αποθεματικό	246.730.977
3. Ειδικό Αποθεματικό	18.000.000
4. Επικρατικό Αποθεματικό	747.322.407
	1.012.053.384
V. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΙΣ ΝΕΟ	
1. Υπόλοιπα Κερδών χρήσεως εις Νέο	63.090.862
	63.090.862
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (ΔΙ + ΔΙΙ + ΔΙΙΙ + ΔΙV + ΔV)	3.759.676.621
Β. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ & ΕΣΟΔΑ	
1. Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	75.000.000
2. Λοιπές προβλέψεις	37.702.269
	112.702.269
Γ. ΥΠΟΧΡΕΨΕΙΣ	
Ι. ΜΙΚΡΟΠΡΟΒΕΔΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΨΕΙΣ	
2. Δάνεια Τραπεζών	3.093.259.084
	3.093.259.084
ΙΙ. ΒΡΑΧΥΠΡΟΒΕΔΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΨΕΙΣ	
1. Προμηθευτές	205.207.012
5. Υποχρεώσεις από φόρους - Τέλη	84.137.721
6. Δοσολογιστικοί Οργανισμοί	138.877.535
7. Μικροπρόβεδμεσ Υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμ. χρήση	584.165.089
10. Μερήματα Πληρωτέα	886.319.970
11. Πιστώτες Διάφορα	69.070.040
	1.966.777.367
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΨΕΩΝ (ΓΙ + ΓΙΙ)	5.060.036.451
Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	
1. Έσοδα επόμενων χρήσεων	59.477.076
2. Έξοδα χρήσεως δαουλευμένα	59.477.076
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Β+Γ+Δ)	8.991.892.417
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ	
2. Πιστωτικοί λογαριαμοί Εγγυήσεων & εμπραγμάτων ασφαλείων	13.042.116.000
	13.042.116.000

Πίνακας 6

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ

31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1989 (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ-31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1989)

Ποσά Κλειομένης Χρήσης 1989 Δρχ.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Ποσά Κλειομένης χρήσης 1989 Δρχ.

I. Αποτελέσματα Εμετάλλευσης

Εσοδα εμετάλλευσης πλοίων (Κύκλος εργασιών)		8.764.567.830
Μείον Κόστος εμετάλλευσης πλοίων		6.047.615.848
Μικτά αποτελέσματα (κέρδη) εμετάλλευσης		2.716.951.982
Πλέον άλλα έσοδα Εμετάλλευσης		14.122.113
Σύνολο		2.731.074.095
Μείον 1 Έξοδα Διοικητικής Λειτουργίας	268.115.386	
3 Έξοδα λειτουργίας Διάθεσης	1.047.662.139	1.315.777.525
Μερικά Αποτελέσματα (κέρδη) Εμετάλλευσης		1.415.296.570
ΠΑΕΙΟΝ		
2. Έσοδα Χρεογράφων	6.087.610	
3. Κέρδη Πωλήσεως Χρεογράφων	-	
4. Πιστωτικοί Τόκοι & Συναφή Έσοδα	59.149.781	65.237.391
ΜΕΙΟΝ		
3. Χρεωστικοί Τόκοι & Συναφή Έξοδα		549.435.059
Ολικά αποτελέσματα (κέρδη) Εμετάλλευσης		931.098.902

II. ΠΑΕΙΟΝ: Έκτακτα Αποτελέσματα

1. Έκτακτα & Ανόργανα Έσοδα	344.385.803	
3. Έσοδα Προηγούμενων Χρήσεων	-	344.385.803

ΜΕΙΟΝ

1. Έκτακτα & Ανόργανα Έξοδα	25.343.879	
2. Έκτακτες Ζημιές	498.878	
3. Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	6.274.390	
4. Προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους	11.000.000	43.117.147

Οργανικά & Έκτακτα Αποτελέσματα (Κέρδη)

1.232.367.558

ΜΕΙΟΝ

Σύνολο Αποβέσεων Πάγιων Στοιχείων

1.041.554.051

ΜΕΙΟΝ: Οι από αυτές Ενωμιταύμενες στο λειτουργικό κόστος

1.041.554.951

ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (κέρδη) ΧΡΗΣΕΩΣ προ φόρων

1.232.367.558

Σημείωση: Η πληρωμή του καθαρού μερίσματος Δρχ. 500 κατά μετοχή θα αρχίσει σε χρόνο που θα ορίσει η Γ.Σ. των μετόχων με την προκήρυξη της Νο 14 μερισματοπρόδειξης.

Ηράκλειο 27 Φεβρουαρίου 1990

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΩΣΤΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ
Α.Τ. Κ.980430

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ Δ/ΝΤΗΣ
ΜΙΧ. ΚΑΛΕΝΤΗΣ
Α.Τ. Η 766713

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΛΟΓ/ΡΙΟΥ
ΜΙΧ. ΖΟΥΡΑΡΗΣ
Α.Τ. Α 962648

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους κ.κ. Μετόχους της Ανώνυμης Ναυτιλιακής Εταιρείας "ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ"

Ελέγξαμε τις ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις καθώς και το σχετικό Προσάρτημα της Ανώνυμης Ναυτιλιακής Εταιρείας "ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ" της εταιρικής χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 1989. Ο έλεγχός μας, στα πλαίσια του οποίου λάβαμε και γνώση πλήρους λογιστικού απολογισμού των εργασιών των υποκαταστημάτων της Εταιρείας, έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 37 του Κωδ. Ν.2190/1920 "περί Ανωνύμων Εταιρειών" και τις ελεγκτικές διαδικασίες που κρίναμε κατάλληλες, βάσει των αρχών και κανόνων ελεγκτικής που ακολουθεί το Σύμα Ορκωτών Λογιστών. Τέθηκαν στην διάθεσή μας τα βιβλία και στοιχεία που τήρησε η Εταιρεία και μας δόθηκαν οι αναγκαίες για τον έλεγχο πληροφορίες και επεξηγήσεις που ζητήσαμε. Δεν τροποποιήθηκε η μέθοδος απογραφής σε σχέση με την προηγούμενη χρήση εκτός από τη περίπτωση των αποβέσεων των πλοίων. Επιθυμήσαμε τη συμπλήρωση του περιεχομένου της Ενθέσεως Διαχειρίσεως του Διοικητικού Συμβουλίου προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων με τις σχετικές Οικονομικές Καταστάσεις. Το Προσάρτημα περιλαμβάνει τις πληροφορίες που προβλέπονται από την παράγρ. 1 του άρθρου 43 του Κωδ. Ν. 2190/1920. Σημειώνεται ότι οι αποβέσεις των πλοίων της χρήσεως 1989 είναι μεγαλύτερες κατά Δρχ. 13.260.000 περίπου από αυτές που θα προέκυπταν, αν υπολογίζονταν με τους ίδιους συντελεστές της προηγούμενης χρήσεως 1988. Οι ανωτέρω Οικονομικές Καταστάσεις προκύπτουν από τα βιβλία και στοιχεία της Εταιρείας και μαζί με το Προσάρτημα, αφού ληφθεί υπόψη η ανωτέρω σημείωση για τις αποβέσεις των πλοίων και οι σημειώσεις της Εταιρείας κάτω από τον Ισολογισμό, απεικονίζουν βάσει των σχετικών διατάξεων που ισχύουν και λογιστικών αρχών, οι οποίες έχουν γίνει γενικά παραδεκτές και δεν διαφέρουν από εκείνες που η Εταιρεία εισήγαγε στην προηγούμενη χρήση, εκτός από τη περίπτωση των αποβέσεων των πλοίων, που σημειώσαμε ανωτέρω την περιουσιακή διάρθρωση και τη χρηματοοικονομική θέση (οικονομική κατάσταση) της Εταιρείας κατά την 31η Δεκεμβρίου 1989, καθώς και τα αποτελέσματα της χρήσεως που έληξε αυτή την ημερομηνία.

Αθήνα 11 Μαΐου 1990
Ο Ορκωτός Λογιστής

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Γ. ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΗΣ

Νομικοί Τεχνικοί Σύμβουλοι	Διοίκηση	Τηλεπικοινωνίες Γραμματεία Παρακολούθηση Πλοίων
Τεχνική Διεύθυνση	Εμπορική Διεύθυνση	Οικονομική Λογιστήριο
Διεύθυνση	Προμηθειών	Διεύθυνση
- Τεχν. Μελέτες	- Ναυλώσεις	- Ναυτολογήσεις
- Παραγγελίες και αγορά νέων πλοίων	- Ναυλωμένες	- Ταμείο
- Παρακολούθηση ναυπηγήσεων	- Καύσιμα	- Λογισμοί
- Συντήρηση και επισκευές	- Αιπαντικά	- Ασφαλίσεις
- Τεχνικά εφόδια	- Τρόφιμα	- Αβαρίες
	- Εφόδια	- Λογισμοί
	καταστρώματος	- Τράπεζες
	- Εφόδια	- Παθητικού
	διαμερισμάτων	- Λογισμοί
		Καθαρής θέσης
		- Λογισμοί
		Πλοιάρχων
		- Κοστολογήσεις
		- Προϋπολογισμοί
		- Παλινοστήσεις

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ναυτιλιακή Εγκυκλοπαίδεια
"Τότσης Νικόλαος", 1980, Εκδόσεις Πάμισος.
2. Νόμος Φ.Ε.Κ. 959|24-8-79.
3. Λογιστικός σχεδιασμός και το Ε.Γ.Λ.Σ.
Παπαναστασάτου Αναστάσιος, 1982.
4. Ναυτιλία και Οικονομική ανάπτυξη
Η.Ε. Χαραλαμπίδης (Κ.Ε.Π.Ε.), 1986.
5. Λογιστική Διαχείριση και οικονομικά της Ναυτιλίας
Μιχάλης Κοτίτσας, Πειραιάς 1987.
6. Σημειώσεις Ναυτιλιακής Λογιστικής
Σπύρος Ι. Ιγγλέσης, 1986.
7. Γενική και Αναλυτική Λογιστική Ναυτιλιακών Επιχειρήσεων
(Κατά το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο)
Νικόλαος Γ. Πρωτοψάλτης, Αθήνα 1992.